Univerzális programozás

Így neveld a programozód!

Ed. BHAX, DEBRECEN, 2019. február 19, v. 0.0.4

ii

Copyright (C) 2019, Norbert Bátfai Ph.D., batfai.norbert@inf.unideb.hu, nbatfai@gmail.com,

Permission is granted to copy, distribute and/or modify this document under the terms of the GNU Free Documentation License, Version 1.3 or any later version published by the Free Software Foundation; with no Invariant Sections, no Front-Cover Texts, and no Back-Cover Texts. A copy of the license is included in the section entitled "GNU Free Documentation License".

https://www.gnu.org/licenses/fdl.html

Engedélyt adunk Önnek a jelen dokumentum sokszorosítására, terjesztésére és/vagy módosítására a Free Software Foundation által kiadott GNU FDL 1.3-as, vagy bármely azt követő verziójának feltételei alapján. Nincs Nem Változtatható szakasz, nincs Címlapszöveg, nincs Hátlapszöveg.

http://gnu.hu/fdl.html

COLLABORATORS

	TITLE :		
	Univerzális programozás		
ACTION	NAME	DATE	SIGNATURE
WRITTEN BY	Bátfai, Norbert és Halasz, Adam	2019. december 9.	

REVISION HISTORY

NUMBER	DATE	DESCRIPTION	NAME
0.0.1	2019-02-12	Az iniciális dokumentum szerkezetének kialakítása.	nbatfai
0.0.2	2019-02-14	Inciális feladatlisták összeállítása.	nbatfai
0.0.3	2019-02-16	Feladatlisták folytatása. Feltöltés a BHAX csatorna https://gitlab.com/nbatfai/bhax repójába.	nbatfai
0.0.4	2019-02-19	A Brun tételes feladat kidolgozása.	nbatfai

Ajánlás

"To me, you understand something only if you can program it. (You, not someone else!) Otherwise you don't really understand it, you only think you understand it."

—Gregory Chaitin, META MATH! The Quest for Omega, [METAMATH]

Tartalomjegyzék

I.	Be	vezetés	1
1.	Vízic		2
	1.1.	Mi a programozás?	2
	1.2.	Milyen doksikat olvassak el?	2
	1.3.	Milyen filmeket nézzek meg?	2
II	Te	ematikus feladatok	4
2.	Hell	ó, Turing!	6
	2.1.	Végtelen ciklus	6
	2.2.	Lefagyott, nem fagyott, akkor most mi van?	6
	2.3.	Változók értékének felcserélése	8
	2.4.	Labdapattogás	8
	2.5.	Szóhossz és a Linus Torvalds féle BogoMIPS	9
	2.6.	Helló, Google!	9
	2.7.	100 éves a Brun tétel	9
	2.8.	A Monty Hall probléma	9
3.	Hell	ó, Chomsky!	10
	3.1.	Decimálisból unárisba átváltó Turing gép	10
	3.2.	Az a ⁿ b ⁿ c ⁿ nyelv nem környezetfüggetlen	10
	3.3.	Hivatkozási nyelv	10
	3.4.	Saját lexikális elemző	11
	3.5.	133t.1	11
	3.6.	A források olvasása	12
	3.7.	Logikus	13
	3.8.	Deklaráció	14

4.	Hell	ó, Caesar!	16
	4.1.	double ** háromszögmátrix	16
	4.2.	C EXOR titkosító	16
	4.3.	Java EXOR titkosító	17
	4.4.	C EXOR törő	17
	4.5.	Neurális OR, AND és EXOR kapu	17
	4.6.	Hiba-visszaterjesztéses perceptron	18
5.	Hell	ó, Mandelbrot!	19
	5.1.	A Mandelbrot halmaz	19
	5.2.	A Mandelbrot halmaz a std::complex osztállyal	19
		Biomorfok	19
	5.4.	A Mandelbrot halmaz CUDA megvalósítása	20
	5.5.	Mandelbrot nagyító és utazó C++ nyelven	20
	5.6.	Mandelbrot nagyító és utazó Java nyelven	21
6.	Hell	ó, Welch!	22
	6.1.	Első osztályom	22
		LZW	23
		Fabejárás	23
		Tag a gyökér	23
		Mutató a gyökér	24
		Mozgató szemantika	24
7.	Hell	ó, Conway!	25
	7.1.	Hangyaszimulációk	25
	7.2.	Java életjáték	25
	7.3.	Qt C++ életjáték	26
		BrainB Benchmark	27
8.		ó, Schwarzenegger!	28
		Szoftmax Py MNIST	28
	8.2.	Mély MNIST	28
	0 2	Minocroft MALMÖ	20

9.	Helló, Chaitin!	29
	9.1. Iteratív és rekurzív faktoriális Lisp-ben	29
	9.2. Gimp Scheme Script-fu: króm effekt	29
	9.3. Gimp Scheme Script-fu: név mandala	30
10.	. Helló, Gutenberg!	32
	10.1. Programozási alapfogalmak	32
	10.2. Programozás bevezetés	34
	10.3. Programozás	34
II	I. Második felvonás	36
11.	. Helló, Berners Lee!	38
	11.1. Java és a C++ kapcsolata	38
	11.2. Python	39
12.	. Helló, Arroway!	40
	12.1. OO szemlélet	40
	12.2. Homokózó	40
	12.3. "Gagyi"	41
	12.4. Yoda	41
	12.5. Kódolás from scratch	41
13.	. Helló, Liskov!	43
	13.1. Liskov helyettesítés sértése	43
	13.2. Szülő-gyerek	43
	13.3. Anti OO	44
	13.4. Hello, Android!	44
	13.5. Ciklomatikus komplexitás	44
14.	. Helló, Mandelbrot!	45
	14.1. Reverse engineering UML osztálydiagram	45
	14.2. Forward engineering UML osztálydiagram	45
	14.3. Egy esettan	46
	14.4. BPMN	46
	14.5. TeX UML	46

15. Helló, Chomsky!	48
15.1. Encoding	48
15.2. OOCWC lexer	48
15.3. Paszigráfia Rapszódia OpenGL full screen vizualizáció	49
15.4. Paszigráfia Rapszódia LuaLaTeX vizualizáció	49
15.5. Perceptron osztály	49
16. Helló, Stroustrup!	50
16.1. JDK osztályok	50
16.2. Másoló-mozgató szemantika	50
16.3. Hibásan implementált RSA törése	51
16.4. Változó argumentumszámú ctor	51
17. Helló, Godel!	52
17.1. Gengszterek	52
17.2. C++11 Custom Allocator	52
17.3. STL map érték szerinti rendezése	55
17.4. Alternatív Tabella rendezése	56
17.5. Prolog családfa	56
17.6. GIMP Scheme hack	56
18. Helló, !	57
18.1. FUTURE tevékenység editor	57
18.2. OOCWC Boost ASIO hálózatkezelése	58
18.3. BrainB	59
19. Helló, Lauda!	61
19.1. Port scan	61
19.2. AOP	62
19.3. Android Játék	64
19.4. Junit teszt	64
19.5. OSCI	65
20. Helló, Calvin!	66
20.1. MNIST	66
20.2. CIFAR-10	69

IV. Irodalomjegyzék	71
20.3. Általános	72
20.4. C	72
20.5. C++	72
20.6 Lien	72

Előszó

Amikor programozónak terveztem állni, ellenezték a környezetemben, mondván, hogy kell szövegszerkesztő meg táblázatkezelő, de az már van... nem lesz programozói munka.

Tévedtek. Hogy egy generáció múlva kell-e még tömegesen hús-vér programozó vagy olcsóbb lesz allo-kálni igény szerint pár robot programozót a felhőből? A programozók dolgozók lesznek vagy papok? Ki tudhatná ma.

Mindenesetre a programozás a teoretikus kultúra csúcsa. A GNU mozgalomban látom annak garanciáját, hogy ebben a szellemi kalandban a gyerekeim is részt vehessenek majd. Ezért programozunk.

Hogyan forgasd

A könyv célja egy stabil programozási szemlélet kialakítása az olvasóban. Módszere, hogy hetekre bontva ad egy tematikus feladatcsokrot. Minden feladathoz megadja a megoldás forráskódját és forrásokat feldolgozó videókat. Az olvasó feladata, hogy ezek tanulmányozása után maga adja meg a feladat megoldásának lényegi magyarázatát, avagy írja meg a könyvet.

Miért univerzális? Mert az olvasótól (kvázi az írótól) függ, hogy kinek szól a könyv. Alapértelmezésben gyerekeknek, mert velük készítem az iniciális változatot. Ám tervezem felhasználását az egyetemi programozás oktatásban is. Ahogy szélesedni tudna a felhasználók köre, akkor lehetne kiadása különböző korosztályú gyerekeknek, családoknak, szakköröknek, programozás kurzusoknak, felnőtt és továbbképzési műhelyeknek és sorolhatnánk...

Milyen nyelven nyomjuk?

C (mutatók), C++ (másoló és mozgató szemantika) és Java (lebutított C++) nyelvekből kell egy jó alap, ezt kell kiegészíteni pár R (vektoros szemlélet), Python (gépi tanulás bevezető), Lisp és Prolog (hogy lássuk mást is) példával.

Hogyan nyomjuk?

Rántsd le a https://gitlab.com/nbatfai/bhax git repót, vagy méginkább forkolj belőle magadnak egy sajátot a GitLabon, ha már saját könyvön dolgozol!

Ha megvannak a könyv DocBook XML forrásai, akkor az alább látható **make** parancs ellenőrzi, hogy "jól formázottak" és "érvényesek-e" ezek az XML források, majd elkészíti a dblatex programmal a könyved pdf változatát, íme:

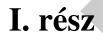
```
batfai@entropy:~$ cd glrepos/bhax/thematic_tutorials/bhax_textbook/
batfai@entropy:~/glrepos/bhax/thematic_tutorials/bhax_textbook$ make
rm -f bhax-textbook-fdl.pdf
xmllint --xinclude bhax-textbook-fdl.xml --output output.xml
xmllint --relaxng http://docbook.org/xml/5.0/rng/docbookxi.rng output.xml
  --noout
output.xml validates
rm -f output.xml
dblatex bhax-textbook-fdl.xml -p bhax-textbook.xls
Build the book set list...
Build the listings...
XSLT stylesheets DocBook - LaTeX 2e (0.3.10)
_____
Stripping NS from DocBook 5/NG document.
Processing stripped document.
Image 'dblatex' not found
Build bhax-textbook-fdl.pdf
'bhax-textbook-fdl.pdf' successfully built
```

Ha minden igaz, akkor most éppen ezt a legenerált bhax-textbook-fdl.pdf fájlt olvasod.

A DocBook XML 5.1 új neked?

Ez esetben forgasd a https://tdg.docbook.org/tdg/5.1/ könyvet, a végén találod az informatikai szövegek jelölésére használható gazdag "API" elemenkénti bemutatását.

Bevezetés

Vízió

1.1. Mi a programozás?

Ne cifrázzuk: programok írása. Mik akkor a programok? Mit jelent az írásuk?

1.2. Milyen doksikat olvassak el?

- Kezd ezzel: http://esr.fsf.hu/hacker-howto.html!
- Olvasgasd aztán a kézikönyv lapjait, kezd a man man parancs kiadásával. A C programozásban a 3-as szintű lapokat fogod nézegetni, például az első feladat kapcsán ezt a man 3 sleep lapot
- C kapcsán a [KERNIGHANRITCHIE] könyv adott részei.
- C++ kapcsán a [BMECPP] könyv adott részei.
- Az igazi kockák persze csemegéznek a C nyelvi szabvány ISO/IEC 9899:2017 kódcsipeteiből is.
- Amiből viszont a legeslegjobban lehet tanulni, az a The GNU C Reference Manual, mert gcc specifikus és programozókra van hangolva: szinte csak 1-2 lényegi mondat és apró, lényegi kódcsipetek! Aki pdf-ben jobban szereti olvasni: https://www.gnu.org/software/gnu-c-manual/gnu-c-manual.pdf
- Az R kódok olvasása kis általános tapasztalat után automatikusan, erőfeszítés nélkül menni fog. A Python nincs ennyire a spektrum magától értetődő végén, ezért ahhoz olvasd el a [BMECPP] könyv - 20 oldalas gyorstalpaló részét.

1.3. Milyen filmeket nézzek meg?

- 21 Las Vegas ostroma, https://www.imdb.com/title/tt0478087/, benne a Monty Hall probléma bemutatása.
- Kódjátszma, https://www.imdb.com/title/tt2084970, benne a kódtörő feladat élménye.

- , , benne a bemutatása.

II. rész

Tematikus feladatok

Bátf41 Haxor Stream

A feladatokkal kapcsolatos élő adásokat sugároz a https://www.twitch.tv/nbatfai csatorna, melynek permanens archívuma a https://www.youtube.com/c/nbatfai csatornán található.

Helló, Turing!

2.1. Végtelen ciklus

Írj olyan C végtelen ciklusokat, amelyek 0 illetve 100 százalékban dolgoztatnak egy magot és egy olyat, amely 100 százalékban minden magot!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/infinite_loop.c

A programba 3 feladat rész van. Az első feladatrészben 1 CPU mag 100%-on fut ezt egy vegtelen ciklussal erjuk el, a masodikban 0 CPU fut 100%-ba ezt a sleep parancsal kapjuk meg, és a harmadikban az összes 100%-ban fut itt kapcsolok hasznalataval oldjuk meg, hogy a vegtelen ciklus mindegyik CPU-t egyszerre hasznalja.

2.2. Lefagyott, nem fagyott, akkor most mi van?

Mutasd meg, hogy nem lehet olyan programot írni, amely bármely más programról eldönti, hogy le fog-e fagyni vagy sem!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: tegyük fel, hogy akkora haxorok vagyunk, hogy meg tudjuk írni a Lefagy függvényt, amely tetszőleges programról el tudja dönteni, hogy van-e benne vlgtelen ciklus:

```
Program T100
{
  boolean Lefagy(Program P)
  {
    if(P-ben van végtelen ciklus)
      return true;
    else
      return false;
```

```
main(Input Q)
{
   Lefagy(Q)
}
```

A program futtatása, például akár az előző v.c ilyen pszeudókódjára:

```
T100(t.c.pseudo)
true
```

akár önmagára

```
T100(T100)
false
```

ezt a kimenetet adja.

A T100-as programot felhasználva készítsük most el az alábbi T1000-set, amelyben a Lefagy-ra épőlő Lefagy2 már nem tartalmaz feltételezett, csak csak konkrét kódot:

```
Program T1000
{
   boolean Lefagy(Program P)
   {
      if(P-ben van végtelen ciklus)
        return true;
      else
        return false;
   }
   boolean Lefagy2(Program P)
   {
      if(Lefagy(P))
        return true;
      else
        for(;;);
   }
   main(Input Q)
   {
      Lefagy2(Q)
   }
}
```

Mit for kiírni erre a T1000 (T1000) futtatásra?

- Ha T1000 lefagyó, akkor nem fog lefagyni, kiírja, hogy true
- Ha T1000 nem fagyó, akkor pedig le fog fagyni...

akkor most hogy fog működni? Sehogy, mert ilyen Lefagy függvényt, azaz a T100 program nem is létezik.

A program sosem mukodik rendesen, mivel ha az ha mindketto program true-t ad vissza akkor van benne vegtelen ciklus, ha viszont az elso programban nincs vegtelen ciklus akkor a masodik program fog vegtelen ciklusban maradni.

2.3. Változók értékének felcserélése

Írj olyan C programot, amely felcseréli két változó értékét, bármiféle logikai utasítás vagy kifejezés nasználata nélkül!

Megoldás videó: https://bhaxor.blog.hu/2018/08/28/10_begin_goto_20_ayagy_elindulunk

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/valtozocsere.c

A minusz előjel felhasználásával, és a +, - matematikai műveletekkel, sikeresen meg tudjuk cserélni a két változó értékét. Ez a legegyszerűbb módja a változók felcserélésére.

2.4. Labdapattogás

Először if-ekkel, majd bármiféle logikai utasítás vagy kifejezés nasználata nélkül írj egy olyan programot, ami egy labdát pattogtat a karakteres konzolon! (Hogy mit értek pattogtatás alatt, alább láthatod a videókon.)

Megoldás videó: https://bhaxor.blog.hu/2018/08/28/labdapattogas

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/Labdapattog.c https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/Labdapattog.c

Az 'x' es az 'y' tengelyt növeljük, ezzel a képernyőn lévő labda mozog, majd amint eléri az ablak egyik falát akkor az annak megfelelő tengelyt ellentétesen megváltoztatjuk, hogy a masik iranyba mozogjon. Ezzel olyan hatást keltve mintha lepattant volna a falról es a másik irányba kezdett volna mozogni.

A program elején deklaráljuk a labda koordinátáit. Az 'if'-es megoldásban ez az 'x' és 'y' változók lesznek, miközben az 'if' nélküli megoldásban 'xj', 'xk' és 'yj', 'yk'-k lesznek.

A program a 'clear()' function letisztítja számunkra a képernyőt. A 'refresh()' function újratölti a képernyőt.

Az 'if' nélküli feladatot maradékos osztással oldjuk meg.

2.5. Szóhossz és a Linus Torvalds féle BogoMIPS

Írj egy programot, ami megnézi, hogy hány bites a szó a gépeden, azaz mekkora az int mérete. Használd ugyanazt a while ciklus fejet, amit Linus Torvalds a BogoMIPS rutinjában!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/shifteles.c https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/shifteles.c

Felveszünk egy változót, és addig shifteljük, ameddig nem lesz az értéke 0, vagyis ameddig minden érték le csúszik. A shiftelések száma lesz a szónak a hossza. Egy int változó 4 bit-et foglal így annyiszor 4 bites lesz a szavunk amennyi betűs.

2.6. Helló, Google!

Írj olyan C programot, amely egy 4 honlapból álló hálózatra kiszámolja a négy lap Page-Rank értékét! Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/bevprog/blob/master/ora4v2.cpp
Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

2.7. 100 éves a Brun tétel

Írj R szimulációt a Brun tétel demonstrálására!

Megoldás videó: https://youtu.be/xbYhp9G6VqQ

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/blob/master/attention_raising/Primek_R

2.8. A Monty Hall probléma

Írj R szimulációt a Monty Hall problémára!

Megoldás videó: https://bhaxor.blog.hu/2019/01/03/erdos_pal_mit_keresett_a_nagykonyvben_a_monty_hall-paradoxon_kapcsan

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/MontyHall_R

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Helló, Chomsky!

3.1. Decimálisból unárisba átváltó Turing gép

Állapotátmenet gráfjával megadva írd meg ezt a gépet!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/unaris.cpp

Az Unáris vagyis masneven Egyes szamrendszer, egy olyan szamrendszer amiben egy szamot ugy abrazolunk, hogy annyiszor egymassmelle tesszuk pl.: = 4 Főleg kis értékek / számok esetén működik jól. Megadunk egy számot a programnak és egy 'for' ciklus segítségével annyiszor egymás mellé írjuk az a karaktert amit megadtunk (pl : .) amennyi a beírt szám értéke

3.2. Az aⁿbⁿcⁿ nyelv nem környezetfüggetlen

Mutass be legalább két környezetfüggő generatív grammatikát, amely ezt a nyelvet generálja!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/kornyezetfuggetlen.txt

Noam Chomsky nevéhez fűződik a generatív grammatika nyelv. A Grammatikanak 4 alkotóeleme van a : A nemterminális jelek vagy változó szimbólumok, általában nagybetűkkel (A, B, C) jelöljük . A terminális jelek, vagy konstansok, általában kisbetűkkel (a, b, c) jelöljük. A helyettesítési szabályok, elemeit rendezett párok képzik. A kitüntetett nemterminális jel, a grammatika kiinduló vagy kezdő eleme.

3.3. Hivatkozási nyelv

A [KERNIGHANRITCHIE] könyv C referencia-kézikönyv/Utasítások melléklete alapján definiáld BNF-ben a C utasítás fogalmát! Majd mutass be olyan kódcsipeteket, amelyek adott szabvánnyal nem fordulnak (például C89), mással (például C99) igen.

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/c89.c https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/c89.c

A programban egy ciklus található ami 1-10ig megy el.C99-ben le fog futni miközben, c89-ben nem fog, mivel ebben a verzióban még nem lehet változót deklarálni a ciklus fejben.

3.4. Saját lexikális elemző

Írj olyan programot, ami számolja a bemenetén megjelenő valós számokat! Nem elfogadható olyan megoldás, amely maga olvassa betűnként a bemenetet, a feladat lényege, hogy lexert használjunk, azaz óriások vállán álljunk és ne kispályázzunk!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/Lexikalis.c https://github.com/Drcsonka/Prog Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

A lex program segítségével, nekünk csak szabályokat kell megadnunk, ami alapján használható szabványos programkódot fog előállítani.

A programunk 3 részből áll.

Az első rész C kódot tartalmaz.

A második részben szabályokat definiálunk. A reguláris kifejezésekkel kezdünk. A másik a program által kapott szöveget fogja elemezni. Az 'atof()' függvénnyel fogjuk a 'string'-eket double típúsra átalakítani.

A harmadik részben található a 'yylex()' függvény ami a második részben megadott szabályokat hívja meg. Majd kiírajta az eredményt.

3.5. I33t.I

Lexelj össze egy 133t ciphert!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/leet.l

A 133t nyelv lényege, hogy a betűket rájuk hasonlító karakterekkel és számokkal helyetessíti. Ez a program is a lex program használatával fog működni.

Az program első részében a 'L33SIZE' elemet fogjuk definálni. Ez fogja a majd helyettesíteni az kért szöveget. Meg van adva egy 'c' változó amiben az alap karakter van és a '*leet[4]' tömben a 4 változata van amire kicserélhetjük. Ebből a 2 változóból fog összeállni a '1337d1c7[]' tömbünk.

Majd megvizsgáljuk egyesével a karaktereket egy reguláris kifejezéssel. Meghívjuk egy 'for' ciklusban a 'L33SIZE' konstanst, ide fog majd behelyettesíteni.

A programunk nem tud mit csinálni az uppercase karakterekkel ezért van a 'tolower' függvényünk ami átfogja ezeket allakítani kisbetűre. Majd generálunk egy random számot 1-100ig, és ez alapján döntjük el, hogy a 4 változat alapján melyikkel helyettesítsük karakterünket.

3.6. A források olvasása

Hogyan olvasod, hogyan értelmezed természetes nyelven az alábbi kódcsipeteket? Például

```
if(signal(SIGINT, jelkezelo) == SIG_IGN)
    signal(SIGINT, SIG_IGN);
```

Ha a SIGINT jel kezelése figyelmen kívül volt hagyva, akkor ezen túl is legyen figyelmen kívül hagyva, ha nem volt figyelmen kívül hagyva, akkor a jelkezelo függvény kezelje. (Miután a **man 7 signal** lapon megismertem a SIGINT jelet, a **man 2 signal** lapon pedig a használt rendszerhívást.)

Bugok

Vigyázz, sok csipet kerülendő, mert bugokat visz a kódba! Melyek ezek és miért? Ha nem megy ránézésre, elkapja valamelyiket esetleg a splint vagy a frama?

i.

```
if(signal(SIGINT, SIG_IGN)!=SIG_IGN)
    signal(SIGINT, jelkezelo);
```

Ez a kód részlet azt jelenti, hogy ha a 'SIGINT' jel kezelése nem volt figyelmen kívül hagyva akkor ezután se legyen.

ii.

```
for(i=0; i<5; ++i)
```

Egy 'for' ciklus fog lefutni ami 0-4ig fogja kiírni a számokat egyesével. Mivel a '++i' változót használata előtt növelem, így 5-re növelve már nem fut le mégegyszer, hanem vége lesz a ciklusnak.

iii.

```
for(i=0; i<5; i++)
```

Ez a ciklus hasonlít az előzőhöz, annyi különbség van a kettő között, hogy itt az 'i' változót először használjuk és utánna változtatjuk.

iv.

```
for(i=0; i<5; tomb[i] = i++)
```

A 'for' ciklus mind eddig is 0tól addig megy még el nem éri az 5-öt. Közbe a 'tomb' i-edik elemébe belerakja az 'i' értékét is. A program le fog futni de, bugos, és nem a vár eredményt kapjuk. 'Splint' lefutattása szerint is hibás.

```
v.
```

```
for(i=0; i<n && (*d++ = *s++); ++i)
```

A ciklusunknak addig kéne futnia ameddig 'i' el nem éri az 'n' értékét, de emelett van egy másik feltételünk is, hogy a 'd' és az 's' pointer 'egyenlő' nem lesz, miközben növeljük őket. De ez a rész csak egy '='-et tartalmaz ami magában nem megfelelő, így bugos a program.

vi.

```
printf("%d %d", f(a, ++a), f(++a, a));
```

A programkódnak kiíratja az 'f()' függvény értékét kétszer. A probléma ott lesz, hogy az első meghívásnál megváltoztatjuk 'a'-nak az értékét amit majd a másodikban felhasználunk újra. Mivel a kiírtékelési sorrend nincs előre megadva így bugos lesz.

vii.

```
printf("%d %d", f(a), a);
```

Ez a programkód már helyes. Az 'f()' függvény egy paramétert kér amit az 'a'-val megkap, és ennek az eredménye lesz kiírva.

viii.

```
printf("%d %d", f(&a), a);
```

Itt is az 'f()' függvény értékét fogjuk kiírni, csak azzal a különbséggel, hogy egy memóriacímre mutató értéket fog kapni a függvény.

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/Forrasolv.c

Megoldás videó:

A program lefutasa elohiv egy vegtelen ciklust, amibol a CTRL + C billentyukombinacioval sem tudunk kilepni.

A 'splint' egy olyan eszköz ami segít megnézni 'C'-ben írt kódokat, és azokban hibákat találni.

3.7. Logikus

Hogyan olvasod természetes nyelven az alábbi Ar nyelvű formulákat?

```
$(\forall x \exists y ((x<y)\wedge(y \text{ prim})))$
$(\forall x \exists y ((x<y)\wedge(y \text{ prim}))\wedge(SSy \text{ prim})) \\
)$
$(\exists y \forall x (x \text{ prim}) \supset (x<y)) $
$(\exists y \forall x (y<x) \supset \neg (x \text{ prim}))$</pre>
```

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/blob/master/attention_raising/MatLog_LaTeX

Megoldás videó: https://youtu.be/ZexiPy3ZxsA, https://youtu.be/AJSXOQFF_wk

A feladat megoldásához a LaTeX szövegformázó rendszert kell használnunk. A feladat leírásában olvasható parancsokat a szoftver matematikai kifejezésekké alakítja át, majd PDF formában lementve mindenki számára jól értelmezhető formát kapnak.

3.8. Deklaráció

Vezesd be egy programba (forduljon le) a következőket:

- egész
- egészre mutató mutató
- egész referenciája
- egészek tömbje
- egészek tömbjének referenciája (nem az első elemé)
- egészre mutató mutatók tömbje
- egészre mutató mutatót visszaadó függvény
- egészre mutató mutatót visszaadó függvényre mutató mutató
- egészet visszaadó és két egészet kapó függvényre mutató mutatót visszaadó, egészet kapó függvény
- függvénymutató egy egészet visszaadó és két egészet kapó függvényre mutató mutatót visszaadó, egészet kapó függvényre

Mit vezetnek be a programba a következő nevek?

```
int a;
```

```
int *b = &a;
```

```
int &r = a;
```

```
int c[5];
```

•

```
int (&tr)[5] = c;
```

•

```
int *d[5];
```

•

```
int *h ();
```

•

```
int *(*1) ();
```

•

```
int (*v (int c)) (int a, int b)
```

•

```
int (*(*z) (int)) (int, int);
```

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/Deklaracio.c

A fajlban fel vannak tuntetve, hogy melyik a milyen valtozot deklaral a program azon resze.

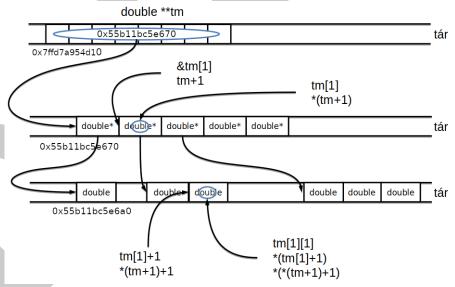
Helló, Caesar!

4.1. double ** háromszögmátrix

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/haromszog.c

A mátrix n darab oszlopból és m darab sorból álló táblázatok. Egy mátrix akkor háromszögmátrix, ha a főátlója alatt vagy felett csak 0 található. A "malloc" függvénnyel memóriát foglalunk le, mi adjuk meg mekkora ez a terület. Ez után vagy a lefoglalt memória kezdőcímét vagy NULL értéket ad vissza. Egy for ciklussal végigmegyunk a lefoglalt teruleten és minden double tipusú teruletre állítunk egy mutatót, majd ezek a mutatók alkotják a háromszögmátrixot. A "free" függvénnyel felszabadítjuk a lefoglalt memóriát.

Deklarálunk egy 'double **tm' változót. A 'double' változók 8 bájtosak. A 'double **tm' változó egy 'double *'-ra mutat, vagyis annak memóriacímére. A 'tm+1' azt jelenti, hogy a 'tm'-nél eggyel arréb mutat, vagyis 4 bájtal arréb. A '*(tm+1)'-el a benne lévő értéket kapjuk.

4.2. C EXOR titkosító

Írj egy EXOR titkosítót C-ben!

Megololdás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/exor_titkosito_c.c

A kizáró vagyok titkosítást fogjuk használni. Ez a művelet amikor egymáshoz hasonlítjuk a szöveg bájtját és a titkósító kulcs bájtjait akkor 1-et ad vissza ha a kettó különböző és 0-t ha megegyeznek. A program elején megadjuk a titkosítani szánt szöveg méretét, ez alapján a program generál egy megfelelő méretű kulcsot. Ezután a kettő összehasonlításával megalkotja a titkosított szöveget.

Futtatás:

```
gcc exor_titkosito_.c -o exor
./exor 42351234 <tiszta.txt >titkos.txt
```

4.3. Java EXOR titkosító

Írj egy EXOR titkosítót Java-ban!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/ExorTitkosito.class https://github.com/Drcsonlez a feladat az előző Exor titkosítás csak Java programozási nyelven.

4.4. C EXOR törő

Írj egy olyan C programot, amely megtöri az első feladatban előállított titkos szövegeket!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/exor_toro_c.c

Ez a program az előbb létrehozott titkosítóra épül. A titkosított fájl-t összeveti a kulcsal és így visszakapjuk az eredeti szöveget.

4.5. Neurális OR, AND és EXOR kapu

R

Megoldás videó: https://youtu.be/Koyw6IH5ScQ

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/NN_R

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

4.6. Hiba-visszaterjesztéses perceptron

C++

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/main.cpp

A Mandelbrot feladatból kapott képet használjuk fel bemenetként. Ezt a 'png::'-vel kezdődő sorban állítjuk be, és majd az első parancssori argumentumban adjuk meg. A 'get_width' és a 'get_height' szorzatából kapjuk meg a képünk méretét amit el is fogunk tárolni. A 'Perceptron *p' változóban létrehozunk egy új perceptront aminek 4 paramétert kell megadnunk. Az első a rétegek száma (3) , a második a 'size' vagyis az első rétegre annyi neutront akarunk (size) , a harmadik 256, vagyis a második réteg neuronjai (256), a negyedik az eredmény (1).

Két egymásba ágyazott 'for' ciklussal végigmegyünk a kép szélességén és magasságán. Eközben az 'image' változóban tárolódik a kép vörös színkomponensei. A Perceptronunkat meghívjuk az 'image'-re és megadjuk a 'value' értékét, ezzel egyben a perceptronba is tárolásra kerül a vörös színkomponens. A 'value' egy double típusu változó, amit kiírunk. A 'delete()' fügvénnyel felszabadítjuk a Perceptronunk által foglalt memóriát.

Helló, Mandelbrot!

5.1. A Mandelbrot halmaz

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/mandel.cpp

Benoit Mandelbrot matematikus találta meg ezt a komplex számsíkot és róla lett elnevezve. A program futtatásával fogjuk elkészíteni a Mandelbrot-halmaz kétdimenziós, számítógépes ábráját. Meghatározzuk a szükséges adatokat a számításhoz: magasság, szélesség, iterációs határérték. "For" ciklusokkal megyünk végig a szelessegen, magassagon és kiszámítjuk az adott csomóponthoz tartozó komplex számot. Eközben egy while ciklussal az iteráció értékét számoljuk, és ha ez eléri a határt akkor a szám eleme a Mandelbrot-halmaznak.

Futtatasa:g++ mandelpngt.c++ -lpng16 -o mandelpngtki ./mandelpngtki t.png

5.2. A Mandelbrot halmaz a std::complex osztállyal

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/3.1.2.cpp

Az elozo feladatban a komplex számokat két változóban tároltuk egyben a valós, másikban a képzetes részét, viszont az std::complex osztállyal megtehetjuk azt, hogy egy változóban tárolhassuk.

A while ciklussal azt nézzük meg, hogy mennyire távolodik el z_n a z_0 ponttól vagyis a koordinátarendszer közepétől. Ha ez a távolság nagyobb mint 2, akkor a vizsgált pontban az iteráció nem sűrüsodik be az origohoz kozeli pontban. Ha az elérjük az iterációs határt es emiatt lépünk ki a while ciklusból, akkor ezt a pontot feketére szinezzük, és a Mandelbrot-halmaz elemének tekintjük.

5.3. Biomorfok

Megoldás videó: https://youtu.be/IJMbgRzY76E

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/Biomorf

Az Mandelbrot-halmaz-hoz szorososan kapcsolódik a Biomorf. Itt viszont A komplex iteráció a Mandelbrot-halmaz-ban egy változó volt, itt viszont állandó. Minden rácsponthoz más értéket vesz vesz az előző feladatokban, a mostaniban viszont ugyan az minden rácspontra.

A Mandelbrot-halmazhoz képest nemcsak a formáján különbözik hanem, ráadásul színes képet is generálunk. Ez azért lehetséges mivel a Mandelbrot-halmazhoz képest más képletet is használunk. Ez úgy valósul meg, hogy az iterávió számát elosztjuk maradékosan 255el, így ebből kapunk egy RGB kódot amivel színezzük az adott pontot.

Forditas: \$ g++ biomorf.cpp -lpng -O3 -o biomorfki \$./biomorfki biomorf.png 800 800 10 -2 2 -2 2 .285 0 10

5.4. A Mandelbrot halmaz CUDA megvalósítása

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

5.5. Mandelbrot nagyító és utazó C++ nyelven

Építs GUI-t a Mandelbrot algoritmusra, lehessen egérrel nagyítani egy területet, illetve egy pontot egérrel kiválasztva vizualizálja onnan a komplex iteréció bejárta z_n komplex számokat!

Megoldás forrása:

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/tree/master/nagyito

A feladat megoldásához QT-t fogunk használni, mivel egyszerűen tudunk grafikus felületen programokat létrehozni.

A feladatunk 5 fájlból / részből fog összeállni.

Az első rész a 'main.cpp' lesz.

A Qt-t fogjuk előkészíteni itt, meghívni a hozzá szükséges könyvtárakat. A 'Q Application'-al példányosítjuk, és majd meghívásra kerül a konstruktor.

A második rész lesz a 'farkablak.h'.

Ez egy header fájl, amit a 'main.cpp'-hez kapcsolunk. Ebben a header fájlban fogjuk deklarálni a billenytűlenyomás, egérmozgás és kattintáshoz használatához szükséges függvényeket.

A harmadik rész a 'frakablak.cpp' fájlban található.

Itt a 'farkablak.h' fájl által deklarált függvényeket fogjuk definiálni.

A negyedik rész a 'farkszal.h'.

Ebben a header fájlban fogjuk deklarálni a számoláshoz és rajzoláshoz használt változókat.

Az ötödik és egyben utolsó rész a 'farkszal.cpp' fájlban lesz.

Itt fogjuk a Mandelbrot-halmaz-t megrajzolni. Végighaladunk a szélességen és magasságon. Minden pontot elemezve, hogy része-e a Mandelbrot-halmaznak.

5.6. Mandelbrot nagyító és utazó Java nyelven

Helló, Welch!

6.1. Első osztályom

Valósítsd meg C++-ban és Java-ban az módosított polártranszformációs algoritmust! A matek háttér teljesen irreleváns, csak annyiban érdekes, hogy az algoritmus egy számítása során két normálist számol ki, az egyiket elspájzolod és egy további logikai taggal az osztályban jelzed, hogy van vagy nincs eltéve kiszámolt szám.

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/polargen.cpp https://github.cpp https://github.cpp https://github.cpp https://github.cpp https://github.cpp https://github.cpp https://github.cpp https:/

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat... térj ki arra is, hogy a JDK forrásaiban a Sun programozói pont úgy csinálták meg ahogyan te is, azaz az OO nemhogy nem nehéz, hanem éppen természetes neked!

A feladatot 'C++'-ban és Javaban is megoldjuk. Kezdve 'C++'-al.

Először is csinálunk egy osztályt, itt fog elhelyezkedni a Konstruktor és a Dekonstruktor is aminek a neveinek meg kell egyeznie az osztályunk nevével. A konstruktor objektumok létrehozásához kell majd míg a Dekonstruktor az ezek törléséhez.

Az osztályban található még a 'tarolt', 'nincsTarolt' változók és a 'kovetkezo()' függvény is. A 'kovetkezo()' függvény egy double típusú értéket fog visszaadni. A 'nincsTárolt' egy boolean típusú változó ami azt fogja nekünk jelezni, hogy van-e eltárolva számunkra kiszámolt szám.

Amennyiben a 'nincstárolt' hamis, a program az eltárolt elemet adja vissza a függvénynek. Ha viszont igaz akkor, egy do-while ciklusban, megnézzük, hogy 'w' nagyobb-e mint 'u1' és 'u2', ha igen kap egy random számot a 'srand()' függvénytől, eközben a 'v1' és 'v2' megkapja 'u1' és 'u2' értékét. A 'w' új értéket kap a 'tárolt'-al együtt. Majd a 'nincstárolt' értéke hamis-ra változik mivel már nem fog elemet tartalmazni.

A feladat Java-ban nagyon hasonló és könyebb is mint a C++-os megoldás.

Itt is létrehozunk egy osztályt aminek a neve 'PolárGenerátor' lesz. Ez egy publikus osztály ami azt jelenti, hogy a benne lévő egységeket az osztályon kívülről is meg lehet hívni. Itt deklaráljuk a 'nincsTárolt' változót, és a 'következő()' függvényt is, ugyan úgy mint C++-ban. A 'nincsTárolt'-os ciklus is ugyan az mint C++-ban ugyan az lesz, a random szám generáláson kívül. Javában a 'Math.random()' függvény segítségével nagyon könnyedén tudunk random számokat generálni.

6.2. LZW

Valósítsd meg C-ben az LZW algoritmus fa-építését!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/lzw.c

Ezzel a feladattal már foglalkoztunk Bev. Prog. órán. A program lényege, hogy a bemeneti fájl tartalmát átalakítja és kiírja a bináris fáját egy külön fájlba. A fa építés elve, hogy amikor a programunk kap egy 1-est vagy 0-ást megnézi, hogy az aktuális csomópont tartalmazza-e azt az elemet. Ha nem betesszük a jelenlegi csomópont gyermekeként. Amennyiben viszont igen akkor csinálunk egy új csomópontot és annak lesz a gyermeke.

A programban az 'uj_elem()' függvényben fogjuk lefoglalni a memóriaterületeket, de hibával tér vissza ha nem sikerül elegendő memóriát foglalni. A 'malloc' függvény segítségével fogunk memóriát lefoglalni, ennek paramétere a 'BINFA' váltózó lesz.

A 'szabadit()' függvénnyel fogjuk felszabadítani a jelenlegi fa bal- és jobb oldala által foglalt memóriát. A 'free()' függvénnyel a lefoglalt tárterületet szabadítjuk fel.

6.3. Fabejárás

Járd be az előző (inorder bejárású) fát pre- és posztorder is!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/lzwpost.c https://github.com/Drcsonka/blob/master/lzwpost.c https://github.com/Drcsonka/blob/master/lzwpost.c https://github.com/Drcso

A fabejárás előtt megnézzük, hogy a bejárandó fa üres-e. Preorder bejárásnál elhelyezzük a gyökérelemet a sor végére. Majd először a gyökérelem bal oldali részfáját, ezután a jobb oldali részfáját járjuk be.

Postorder a Preorder ellentéte, ilyenkor először a gyökérelem bal oldali részfáját, majd a jobb oldali részfáját járjuk be, és csak ezután dolgozzuk fel a gyökérelemet.

6.4. Tag a gyökér

Az LZW algoritmust ültesd át egy C++ osztályba, legyen egy Tree és egy beágyazott Node osztálya. A gyökér csomópont legyen kompozícióban a fával!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/z3a7.cpp

Ebben a feladatban megint az eddig használt LZW binfa programot fogjuk használni. Csak C++-ban írva és nem C-ben.

Az első változás abban lesz, hogy itt már használhatunk osztályokat. Az osztályokban nemcsak változókat, hanem függvényeket is írhatunk. Az osztályokban deklarált függvényeket az osztályon kívül definiáljuk.

Még egy érdekesség az operátor túlterhelés ami segítségével az módosítani tudjuk, hogy egy operátor mit csináljon. A programban arra használjuk, hogy a bemenetként kapott elemeket a fába shifteljük, az 'LZW' algoritmusnak megfelelően.

Ha a programunk 0-at kap, akkor megnézzük, hogy az jelenlegi csomópontunknak van e 0-ás gyermeke. Ha nincs, akkor először a 'new'-val lefoglaljuk a tárterületet és egy új csomópontot hozunk létre. Ezután az aktuális csomópont nullás gyermekét ráallítjuk az új csomópontra és a fával visszaállunk a gyökérre.Ha viszont van nullás gyerkmek, akkor a fa mutatóját állítjuk rá. Ha 1-est kapunk akkor is ugyan ez történik.

6.5. Mutató a gyökér

Írd át az előző forrást, hogy a gyökér csomópont ne kompozícióban, csak aggregációban legyen a fával! Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/z3a72.cpp

Az előző feladathoz képest az fog most különbözni, hogy most a gyökér is mutató lesz. Most mindenhol, ahol eddig a gyökeret referenciaként adtuk át a mutatónak, most enélkül fogjuk. Helyet foglalunk a memóriában és erre állítjuk rá a fát.

6.6. Mozgató szemantika

Írj az előző programhoz mozgató konstruktort és értékadást, a mozgató konstruktor legyen a mozgató értékadásra alapozva!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/z3a73.cpp

Helló, Conway!

7.1. Hangyaszimulációk

Írj Qt C++-ban egy hangyaszimulációs programot, a forrásaidról utólag reverse engineering jelleggel készíts UML osztálydiagramot is!

Megoldás videó: https://bhaxor.blog.hu/2018/10/10/myrmecologist

Megoldás forrása: https://github.com/Drosonka/Prog1/tree/master/hangyaszimulacioé

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Az Ant.h header fájlban a hangyák tulajdonságai vannak deklarálva. Az 'x' és 'y' változók a koordinátái, hogy hol vannak éppen, a 'dir' változó pedig azt mutatja, hogy milyen irányba tart éppen.

Az AntWin.h header-ben az ablak magassága és szélessége van megadva pixelekben ez publikus részben van megadva. A 'cellwidth' és 'cellheight' változók pedig a cellák szélességét és magasságát adják meg amiben a hangyák vannak megjelenitve ez privát részben vannak deklarálva. A 'grids' a két rácsot adja meg, a 'gridldx' pedig a két rácspont közül az egyiket tárolja.

A 'closeEvent()' függvény meghívja az AntThread.h header-ből a 'finish()' methodust ami leállítja a programot ha hamis értéket kap.

A 'keyPressEvent()' függvény a gomb lenyomásokat dolgozza fel.

A 'paintEvent()' függvénnyel pedig megváltoztatjuk a hangyák színét.

Az 'AntThread' osztály nagyon hasonló az 'AntWinhez' csak kiegészítve újabb tulajdontságokkal. Ezek például az 'evaporation' ami a párolgás mértékét tárolja el. Az 'nbrPheromone' ami a feromonok számát. A 'cellAntMax' a hangyák maximális előfordulását egy cellán belül.

7.2. Java életjáték

Írd meg Java-ban a John Horton Conway-féle életjátékot, valósítsa meg a sikló-kilövőt!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/blob/master/Sejtautomata.java

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

A program alap helyzetben üres rácsokkal van tele. Kiinduláskor létrehozunk egy általunk kitalált alakzatot, és ebből fog elindulni a játék. Az alakzat rácsai élő sejtek lesznek, a többi cella halott sejtek. Egy sejtet 8 cella vesz körül. Ahhoz, hogy egy élő sejt tovább éljen legalább 2 vagy 3 szomszédos élő sejtjének kell lennie. Egy halott sejt akkor kel életre, ha 3 vagy több közvetlen mellette lévő sejt elő. Két rácsot használunk, az egyik a sejttér jelenlegi állapota, a másik a sejttér megváltozott állapota. Ezek az 'időFejlődés()' függvényben vannak. Itt figyeljük, hogy a sejtek hogyan változnak.

A 'szomszedokSzama()' függvényben megnézzük, hogy a sejteknek mennyi szomszéda van, és ez alapján, hogy mi fog történni vele. Definiáljuk, hogy hány cella magasa és széles legyen a sejtterünk és, hogy a cellának mekkora legyen a mérete. Hogy mennyi legyen a setterek közötti váltakozás ideje.

A paint() függvény kirajzolja számunkra a sejtteret és az azon lévő sejteket. Az egybe ágyazott for ciklusból a külső felel a sejttér soraiért a belső az oszlopaiért. Az élő sejteket feketével a halottakat viszont fehérrel rajzolja ki a program számunkra.

Gombokkal tudjuk a játék menetet valamilyen szinten változtatni. Az 'S' betű lenyomásával pillanatképet tudunk csinálni amit számolunk is, hogy hány készült. A szimuláció sebességét is tudjuk változtatni a 'g' és az 'l' billentyűkkel. A 'g'-vel gyorístjuk az 'l'-el lassítjuk a rácsok váltakozása közötti időközt. A cella méreteit a 'K' és az 'N' billenytűvel tudjuk változtatni. A 'K' betűvel felezzük az 'N'-el duplázzuk a sejtek méreteit. Az egerérre is reagál a program. Ha rávisszük az egerünket egy cellára akkor az elővé változik, ha viszont lenyomjuk a klikket akkor a cella jelenlegi állapotának az ellenkezőjére változik.

7.3. Qt C++ életjáték

Most Qt C++-ban!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drosonka/Prog1/tree/master/sejtautomata_cpp

Ez a feladat ugyan az a program lesz mint az előző feladatban csinált életjáték, csak ebben az esetben c++-ban QT keretrendszer segítségével.

A 'sejtablak.h' header fájlban deklaráljuk a program alapját. A sejttér magasságát ('magassag') és szélességét ('szelesseg') vagyis a nagyságát. A 'cellaSzelesseg' és a 'cellaMagassag' a cella adatait adják meg pixelben. A két rácsot is itt deklaráljuk ami a sejttér két időállapotot fogják tartalmazni. Ezen felül még azt is, hogy a sejt él-e vagy sem.

A 'sejtszal.cpp' file-ban több függvényt is deklarálunk. Az egyik a 'szomszedokSzama()' függvény amiben végignézzük a sejtnek a szomszédait. A másik az 'idoFejlodes()' függvény amiben azt határozzuk meg, hogy a sejtünk túl fogja-e élni ezt az időállapotot, vagy sem. Akkor éli túl az élő sejt ha 2 vagy 3 élő szomszédja van, amúgy meghal. A halott sejt viszont marad halott, hacsak nincs 3 élő szomszédja, mert akkor az is élő lesz.

A 'sejtablak.cpp' fájlban a 'paintEvent()' függvényt deklaráljuk ami az aktuális rácsot rajzolja ki. 2 'for' ciklus rajzolja ki a sejtcellát, a belső 'for' ciklus az oszlopokat, a külső a sorokat. Ezaltal minden sejtet kirajzolnak a megfelelő pontokra.

7.4. BrainB Benchmark

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog1/tree/master/brainH

Ezt a programot arra a célra fejlesztettékm hogy az esportolókat teszteljék mennyire tudják követni a karakterük mozgását zavarosabb helyzetekben.

A program alapja, hogy a karakterünket vagyis egy pontot kell követnünk az egerünkel, és ha egy másodpercnél tovább nem tartozkodik az egerünk a dobozban akkor, a program annak veszi, hogy elvesztettük a dobozt és lassul a doboz mozgása. A játék során egyre több doboz fog megjelenni a képernyőn ezzel nehezítve a 'karakterünk' követését.

Helló, Schwarzenegger!

8.1. Szoftmax Py MNIST

Python

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/tensorflow/tensorflow/releases/tag/v0.9.0 (/tensorflow-0.9.0/tensorflow/examhttps://progpater.blog.hu/2016/11/13/hello_samu_a_tensorflow-bol

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat... A TensorFlow egy google álltal készített és használt, mesterséges intelligenciara is felhasznalhato szoftver. A most hasznalt programunk egy 28 x 28 pixeles képet fog kapni és az azon szereplő számot kell felismernie ('readimg' függvény fogja beolvasni ezt a képet). Ahhoz, hogy a keprol fel tudja ismerni a szamot, meg kell ra tanitanunk a programot. Ezt többszöri futtatassal csinaljuk, minden egyes lefutasnal kiiratjuk a pontossag értékét, hogy mi volt a képen szereplő szám, és, hogy a program mit tippel.

8.2. Mély MNIST

Python

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat... (passzolva)

8.3. Minecraft-MALMÖ

Megoldás videó: https://youtu.be/bAPSu3Rndi8

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat... (passzolva)

Helló, Chaitin!

9.1. Iteratív és rekurzív faktoriális Lisp-ben

Megoldás videó: https://youtu.be/z6NJE2a1zIA

Megoldás forrása:

A Lisp abban különbözik a többi programozási nyelvtől, hogy prefix alakban kell megadni a műveleteket vagyis nem a megszokott (1 + 1) alakban, hanem (+11) alakban. Függvényeket viszont a define parancsal definiálunk. Az iteratív faktoriális lényege, hogy amennyi a megadott szám annyiszor végzünk el szorzást, és ezzel érjük el a faktoriálisát.

```
(define (fact n) (do (( i 1 (+ 1 i)) (num 1 (* i num))) ((> i n) num)))
```

A rekurzív faktoriálisnál viszont n-1 faktoriálist megszorozzuk az n-el, és ezt addig csináljuk ameddig a számunk vagyis n egyenlő lesz 1-el vagy kisebb.

```
(define (fact n) (if(< n 1) 1 (* n (fakt(- n 1)))))
```

9.2. Gimp Scheme Script-fu: króm effekt

Írj olyan script-fu kiterjesztést a GIMP programhoz, amely megvalósítja a króm effektet egy bemenő szövegre!

Megoldás videó: https://youtu.be/OKdAkI_c7Sc

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/GIMP_Lisp/Chrome

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat... A Lisp programozási nyelvek családja közé tartozik a Scheme is. Maga a programozási nyelv régi de egyszerűsége miatt még most is használják. A feladatunk az lenne,

hogy a 'Gimp' nevű ingyenes képszerkesztő programban a Script-Fu-val elerjük, hogy a kívánt szövegünknek 'Króm' effektje legyen. A 'script-fu-bhax-chrome-border' függvény fogja létrehozni a króm effektes szöveget. Ezt úgy éri el, hogy egy új rétegre teszi, aminek fekete lesz a háttere és a rajta lévő szöveg fehér.

A script fájl elhelyezése után, a 'Létrehozás' menüpontnál lesz egy új opciónk a: Chrome3. Ezt kiválasztva kapunk egy menüt. Amit itt láthatunk:

```
(script-fu-register "script-fu-bhax-chrome"
   "Chrome3"
   "Creates a chrome effect on a given text."
   "Norbert Bátfai"
   "Copyright 2019, Norbert Bátfai"
   "January 19, 2019"
                               "Bátf41 Haxor"
   SF-STRING
                   "Text"
                   "Font"
                               "Sans"
   SF-FONT
                  "Font size" '(100 1 1000 1 10 0 1)
   SF-ADJUSTMENT
                   "Width"
                              "1000"
   SF-VALUE
   SF-VALUE
                   "Height"
                               "1000"
                   "Color"
                              '(255 0 0)
   SF-COLOR
                  "Gradient" "Crown molding"
   SF-GRADIENT
(script-fu-menu-register "script-fu-bhax-chrome"
   "<Image>/File/Create/BHAX"
```

Ebbena menüben 'Text'-hez a kívánt szöveget írjuk, amit króm színben szeretnénk látni. A többi menűpont a betűtípust ('Font'), betűtípus méretét('Font size'), szélesség('Width'), magasság('Height'), szín('Color') amit RGB színkódban adunk meg és a csillogás típusát('Gradient').

9.3. Gimp Scheme Script-fu: név mandala

Írj olyan script-fu kiterjesztést a GIMP programhoz, amely név-mandalát készít a bemenő szövegből!

Megoldás videó: https://bhaxor.blog.hu/2019/01/10/a_gimp_lisp_hackelese_a_scheme_programozasi_nyelv

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/GIMP_Lisp/Mandala

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat... Ez a feladat is Gimpben Scheme programozási nyelven Scirpt-fuban fog írüdni. A feladat az lenne, hogy egy mandala készüljön az általunk megadott szövegből. A mandala egy kör alakú alakzat amit szöveg forgatásával kapunk. Itt is ugyan úgy fog működni a menüje, mint az előző feladatban a króm színnél.

És itt is ugyanúgy fogjuk meghatározni a szöveg méretét:

```
(set! text-width (car (gimp-text-get-extents-fontname text fontsize PIXELS \leftrightarrow font)))
```

```
(set! text-height (elem 2 (gimp-text-get-extents-fontname text \leftrightarrow fontsize PIXELS font)))
```

Majd létrehozunk egy új réteget, amire ráillesztjük a megadott szöveget. A mandala képet úgy éri el a program, hogy fogja a szöveget, tükrözi, majd elforgatja es ezt fogja ismételni.

Helló, Gutenberg!

10.1. Programozási alapfogalmak

[?]

1.2

Megismerjük a programozási nyelvek 3 szintjét. Ezek a gépi nyelv, az assembly nyelv és a magas szintű nyelv. A könyvben a magas szintű nyelvel fogunk jobban foglalkozni, ezeket forrásprogramnak is szokták hívni. A processzorok nem tudják értelmezni a forrásprogramokat ezért szükség van fordítóprogramokra, amik gépi kódú programot készít. Ennek lépései :Lexikális elemzés, szintaktikai elemzés, kódgenerálás. Megismerjük ezen kívül a szintaktika és a semantika fogalmait.

1.3

A nyelveket 2 nagy részre lehet bontani, ez a kettő az Imperattív nyelv és a Dekleratív nyelv.

Az imperatív nyelv jellemzői: Algoritimikus nyelvek, utasítások sorozatára épülnek fel, szorosan kötődnek a Neumann-arcthitektúrához, legfőbb eszköze a változók. Két alcsoportja van az objektumorientált nyelvek és az eljárásorientált nyelvek.

A dekleratív nyelvre jellemző: Nem algoritmikus nyelv, nincs lehetőség memóriaműveletekre. Két alcsoportja: a logikai nyelv és a funkcionális nyelv.

2.1

A program legkisebb alkotórésze a karakter. Általában a karaktereket kategorizálják, betűknek, számjegyeknek vagy egyéb karaktereknek. Ide tartoznak a szimbolikus nyelvek is. Ennek két része van a kulcsszó és az azonotító. Az azonosító a felhasználó számára van, hogy arra ezzel tudjon hivatkozni az előző elemekre. A kulcsszó viszont az nyelvnek van, és ezt felhasználóként nem tudjuk megváltoztatni.

2.4

A programnyelveknek vannak adatípusaik is. Ezek lehetnek a programozási nyelv által megadott típusok vagy a felhasználó is hozhat létre típusokat, ilyenkor meg kell adni a típus tartományát, műveleteit és ábrázolási módját. Az adattípusoknak két nagy csoportja van, az egyszerű és az öszetett típus. Ezekből egy pár példa: az egész számok, tömbök, listák, karakterek, logikai.

2.4.3

A mutató típus egy egyszerű típusu adattípus. Tárcímeket tárol. Ha nem mutatnak sehova akkor 'NULL' értékre mutatnak. Velük tudunk indirektül címezni.

2.5

Nevesített konstansoknak 3 komponesből állnak, a névből, típusból és értékből. Ezt a konstanst mindig deklarálni kell. A deklarációnál kap egy értéket ami megváltoztathatatlan lesz később. Az a feladatuk, hogy a rendszeresen használt értékeknek egy más / könyebb nevet ad.

2.6

A változók 4 komponensből állnak, a névből, attríbútumokból, címekből és értékekből. A név az egy egyedi azonosító, az attríbútum a változó futás közbeni működéséről felel. A változóknak érétéket rendelhetünk aminek két fajtája van, az explicit, implicit és automatikus deklaráció. A változó címe a változó helyét határozza meg. Ezt megtehetjük több módon is, például statikus kiosztás, dinamikus kiosztás, és a felhasználó által kiosztás. Az érték komponense a bitkombináiót jelenti ami a címen helyezkedik el.

2.7

C-ben az alapelem típusáról van szó. Ez a kettő az aritmetikai típus, a számraztatott típús és a void típus.

3.

A kifejezések arra jók, hogy a már ismert értékekből új értéket csinálunk. Ennek két része van: az érték és a típus. Ezen kívül a zárójelezés menetét éritni, a konstans kifejezéseket és a tömbökről.

4.

Az utasításoknak két nagy csoportja van a deklarációs utasítások és a végrehajtható utasítások. A végrehajó utasításokból nagyon sok van, például a cikluszszervező, hívó, értékadó, üres, ugró stb.A ciklusszervező utasítások. Egy ciklus 3 részből áll, a fej, mag és a vég. A magban található az ismételendő kódrész. Az értékadó utasítás feladata például egy változó értékkomponensének beállítása.

5.

Egy program programegységekre tagolható amik az alprogram, blokk, csomag és a task. Az alprogramnak a használatára és fogalmáról beszél még. Az alprogram felépítése : Fej, specifikáció, törzs és a vég. A komponensei: név, formális paraméterlista, törzs, környezet. Az alprogramokat elég csak egyszer megírni és később csak elég hivatkozni rájuk. Két fajtája van: Eljárás és Függvény. Az függvény tetszőleges típusu eredményt ad vissza, viszont az Eljárásnak nincs visszatérési értéke de tevékenységet hajt végre.

5.4 Paraméterkiértékelés függvény hívásánál kiértékeli az alprogram formális és aktuális paramétereit. Az aktuálist rendeljük hozzá a formálishoz, és olyan elven, hogy az elsőt az elsőhöz... stb.

5.5

A paraméterátadásnak több módja is van: érték szerinti, név szerinti, cím szerinti, szöveg szerinti, eredmény szerinti, érték-eredmény, szerinti.

Később a blokkról van szó. A fogalmaráról formalításáról. A hatáskör fogalma, név hatásköre és a lokális név fogalma.

A nyelvek Input, Outputja nagyon különböznek. Említik a fogalmát, és hogy állományokba lehet írni, és ezekből tudunk dolgozni is.

Kívételkezelés az az amikor a program figyel egy bizonyos eseményt és annak bekövetkezésére, reagál / csinál valamit.

10.2. Programozás bevezetés

[KERNIGHANRITCHIE]

Az alapokról van szó a könyv elején. Például változótípusok: char (1 byte, egy karaktert tartalmaz), int (egész szám), float és a double. Különböző operátorok mint pl: +,-,*,/,%. A logikai operátorok és relációk.

Vegyünk például az 'if' blokkot. Ez például áll a fejből 'if', ez után áll egy logikai rész, ami ha igaz akkor a benne lévő kód leful, amugy meg csak átlépődnek azon a kódrészleten és sosem fut le. If-else esetében viszont az 'if' résznél megadunk egy logikai kérdést, ha igen akkor lefut a kódrészletünk az 'if' alatt, ha viszont hamis akkor az 'else' rész utáni kód fog lefutni.

A ciklusok például: for, while, do-while. A while ciklus úgy müködik, hogy addig fog végrehajtódni ameddig a fejében lévő kiértékelés 0 nem lesz. A for ciklus 3 kifejezést tartalmaz a fejben. Az első hogy mettől, a második, hogy meddig, a harmadik, hogy milyen közzel. Es ez addig meg még az első érték el nem éri a második értéket.

Több féle utasítás is van ezek például a: while, for, break, continue, return.

A break utasítás ciklusokba lehet implementálni, és ez leállítja a ciklusunkat, amikor arra kerül a sor.

A return utasítás visszaad egy értéket.

C-ben lehet címkére ugrani a goto utasítással.

Megoldás videó: https://youtu.be/zmfT9miB-jY

10.3. Programozás

[BMECPP]

A C++ egy objektum orientált programozási nyelv mint a java. A könyv megmutatja a C és a C++ közötti változtatásokat és különbségeket. C++ például két függvénynek lehet ugyan az a neve ha az argumentumai különböznek. C++-ban függvényt meglehet hívni paraméter nélkül ilyenkor voiddal lesz egyenlő. Bevezetésre kerültek a refereciák és a bool változó is ami egy logikai érték, így igaz / hamis értéke lehet. Pointerekről is szó esik.

Megismerjük az objektumorientáltság alapjait. Az objektumokat bevezeti az öröklés fogalmával együtt. Az objektum az egy osztály egy előfordulása.

A 'private' kulcsszó azt csinálja, hogy az alatta deklarált változók és függvények csak benne láthatóak és kívülről nem meghívhatóak. Ezzel ellentétben a 'public' alatt deklarált függvények és váltózók az adott tagon kívül is látszódnak.

A konstruktor és a dekonstruktor előre definiált függvények. A konstruktor biztosítja, hogy az, a feladathoz legyen elég nagy méretű tárterület számára, és legyen kezdeti értéke. A dekonstruktor viszont ezt a lefoglalt területet szabadítja majd fel, vagy legalábbis segít benne.

Operátor túlterhelésről is szó esik. Az operátorokról úgy általánosságban. Az operátorokra tekinthetünk speciális függvényekként is.

Statikus tagok nem objektumokhoz hanem osztályokhoz tartoznak. Ezek objektum nélkül is használhatóak.

A szabványos adatfolyam kicsit más C++ alatt, mivel itt bejön az 'istream' és 'ostream', vagyis az adatfolyamok bemenete és kimenete. Ezeknek operátoraik a >> és a forditott kacsacsőr duplán.

A kivételkezelés abban segit nekünk vagy legalábbis azt biztosítja, hogy ha hiba merül fel akkor a program azt kezdi el kezelni azonnal.

III. rész

Második felvonás

Bátf41 Haxor Stream

A feladatokkal kapcsolatos élő adásokat sugároz a https://www.twitch.tv/nbatfai csatorna, melynek permanens archívuma a https://www.youtube.com/c/nbatfai csatornán található.

Helló, Berners Lee!

11.1. Java és a C++ kapcsolata

A konyv azzal kezdodik, hogy a Java mennyi mindent atvett a C++-ból, főleg az objektum orientáltságot, mivel a C++ egy objektum orientált nyelv. Az objektum orientált programozás célja, hogy a programunk élethű legyen, ahol osztályokat és objektumokat hasznalunk, az objektumnak vannak tulajodnságai és viselkedésük is. A tulajdonságaik leírására mezőket vagyis változókat, eközben a viselkedésüket medódusokkal vagy másnéven függvényekkel. Bar nem mindig van visszatérési értékük. A változókban tároljuk az adatokat míg, a metódusokban az adatokon végezhető műveleteket. Az objektumok lehetnek fizikai vagy logikai dolgok. Az objektum orientáltságnál fontos megemlíteni az öröklődést. Amikor az egyik objektum örökli minden tulajdonságát és viselkedését a szülőobjektumától. A Java-ban ezen kívül nagy figyelmet fordítottak a biztonságra és a megbízhatóságra. Megfigyelhettük, hogy a Java fordítóprogram egy bájtkód formátumra fordítja le a forráskódot, melyet a Java Virtuális Gép önálló interpretensként fog értelmezni. Biztonságosabb mint a c++,de valamilyen szinten lasabb, míg a C++-ban compiler végzi a fordítást ami gépi kódra fordítja a programot. Ezért a Java platform független. Míg azért a C++-nál vannak megkötések.

Mindkét nyelv ugyan azokat a változó típusokat használják.

Javaban könnyen tudunk html friendly kódot is irní. Az ilyen oldalalak a hasznalata közben a java kódrész is letöltödik es futni fog, de mivel a javanak ugyelnek arra, hogy biztonságos legyen igy a vírusok nem okoznak nagy problémát. Az ilyen kódoknak jellegzetessége, hogy nincs main metódusuk.

Ha Javában több osztályunk van akkor ilyen esetben azt fogja lefuttatni alapértelmezetten, amelyik a Java Virtual Machine (Java Virutális gép) megtalálja a main-t. Javaban a metódus számára kötelező a visszatérési típus megadása minden esetben. A C++-tól eltérően itt egy String szövegtömbbe kerülnek átadásra a paraméterek nem char-ba. Java-ban már 16 bites Unicode karaktereket is használhatunk változók vagy konstansok deklarálásához, tehát használhatunk ékezetes karaktereket, görög ábécé betűit stb. Mikozben C++-ban és C-ben csak 7 vagy 8 bites karaktereket tudtunk használni. Javában a megjegyzések megegyezik a C++-éval, csak itt még additionally vannak dokumentációs megjegyzések, ami olyan mint a több soros megjegyzés, 2 db *-al kezdjük, és a javadochoz tudjunk felhasaználni.

Javában is ugyan úgy a class szóval hívjuk meg az osztályokat. Itt minden osztály tagnak egyessével adhatjuk meg a láthatóságát (private, public). Ha elhagyjuk ezt a láthatósgági részt akkor csak az adott osztályban látható. Az objektumokat Javában is a 'new' szóval hozzuk létre. Az új objektumok létrehozásukkor 0 vagy null értékkel jönnek létre. A 'static' tagot az osztály illesztéséhez, elérjük, hogy a 'new'-nál nem foglalódik le memóriaterület az objektumban. Nem kell inicializálásnál értéket adni nekik. Ezen kívül az

osztály nevével is hivatkozhatunk rá. A 'static'-al jelolt objektumokból mindig csak egy lesz, akarmennyit is csinálunk. A memória felszabadíta egyszerűen csak annyi, hogy már nem hivatkozunk az objektumra, azaz null értéket adunk neki, míg C++-ban metódust kellett hozzá használnunk (delete, free).

A Java nyelvben a tömböket '[]' jelöléssel adjuk meg. Ez egy igazi típus lesz és nem csak a mutató típus egy másik megjelenítési formája mint ahogy ez C++-ban volt. A tömb típusok nem primitív típusok, a tömb típusú változók objektumhivatkozást tartalmaznak. Eltérés még a C++ és a Java között, hogy a Java-ban nincsenek többdimenziós tömbök, de erre a megoldás a tömbben tömb.

11.2. Python

Guido van Rossum alkotta meg 1990-ben a Pythont ami egy magas szintű objektum orientált programozási nyelv amit prototípusok vagy algoritmusok tesztelésére használnak főként. A python népszerűsége abban rejlik, hogy rengeteg modult tartalmaz és olyanokat amik más nyelvek modulja is például fájlkezelés, hálózatkezelés. A Python-ban írt programok sokkal rövidebbek mint más nyelvekben írt programok, például ha javában vagy C-ben írnánk meg. Ennek titka, hogy a kód tömör de jól olvasható. Egyáltalán nincs szükség nyitó és zárójelekre, elég ha csak egy új behúzást csinálunk, és az hozzá fog tartozni. Nemkell váltózókat és argumentumokat definiálni és a váltózók típusát sem mivel a program magától felismeri, hogy az milyen típusú változó akar lenni abban az esetben. Számok lehetnek például:egészek, lebegőpontosak és komplex számok, miközben a stringeket ('') között adjuk meg. A hozzárendelést az '=' karakterrel végezzük éss 'del' kulcsszóval töröljük számok. De viszont a kis és nagybetűkre érzékeny a nyelv. A sorok végén sincs szükség utasítás záróra mint például a ';'. Ha viszont folytatni szeretnénk az utasítást a következő sorban akkor a '\' jel használatával tudjuk ezt megtenni.

Megjegyzést a '#' karakterrel tudjuk szerepeltetni, és a NULL érték helyett 'none'-t használunk. Itt is ugyan úgy mint Javában, ha egy váltózóra nem mutatnak akkor az alapértelmezetten felszabadul. Ha a függvényben létrehozott változókat globálisnak akarjuk tudni akkor a függvény elé kell írni a 'global' szót, mivel alapértelmezetten lokálisak lesznek.

Az értelmező a sorokat tokenekre bontja, amelyek közt tetszőleges üres (whitespace) karakter lehet. A tokenek lehetnek: azonosító,kulccszó, operátor, delimiter, literál. A függvények itt is hasonlóak, például az else if helyett elif-van. A fornál a 3-as tagolás helyett kettő lett csak. Megkell adni min lépkedjen végig a ciklus. Függvényeket a def kulcsszóval hozhatunk létre. Egy visszatérési értékük van, de akár ennesekkel is visszatérhet.

Helló, Arroway!

12.1. OO szemlélet

A módosított polártranszformációs normális generátor beprogramozása Java nyelven. Mutassunk rá, hogy a mi természetes saját megoldásunk (az algoritmus egyszerre két normálist állít elő, kell egy példánytag, amely a nem visszaadottat tárolja és egy logikai tag, hogy van-e tárolt vagy futtatni kell az algot.) és az OpenJDK, Oracle JDK-ban a Sun által adott OO szervezés ua.!

Megoldás forrása Javában: https://github.com/Drcsonka/Prog2/blob/master/polargenerator.java

Megoldás forrása C++-ban: https://github.com/Drcsonka/Prog2/blob/master/polargen.cpp

Ezzel a programmal már foglalkoztunk Prog1-en.

A programunk két változót fog előállítani, az első fogja tárolni az értékünkket egy 'tarolt' nevu double változóban. A másik egy boolean típusú változó lesz amit azt fogja tárolni, hogy van-e számunk eltárolva vagy sem.

A program eleje egy 'if' elagazás aminek az 'igaz' része fog lefutni, mivel a második változónk vagyis 'nemTarolt' 'true'. Ez álltal, lefut a benne lévő do while ciklus ami generálni fog egy 1-nél nagyobb számot, majd eltároljuk ezt a 'tarolt' valtozóba, és a 'nemTarolt' változót hamis-á tesszük. Majd következő futtatásra, az 'if' ciklusunk 'hamis' része fog lefutni, ami kiíratja a letárolt számot, és a 'nemTarolt' logikai változót negatívvá változtatjuk, hogy legközelebb, amikor újra lefuttatjuk a programot, újra 2 számot kapjunk.

A C++-os verzióban nem elég csak a konstruktort de a dekonstruktort is megkell írni, mivel itt nincs GarbageCollectorunk mint Java-ban.

12.2. Homokózó

Írjuk át az első védési programot (LZW binfa) C++ nyelvről Java nyelvre, ugyanúgy működjön! Mutassunk rá, hogy gyakorlatilag a pointereket és referenciákat kell kiirtani és minden máris működik (erre utal a feladat neve, hogy Java-ban minden referencia, nincs választás, hogy mondjuk egy attribútum pointer, referencia vagy tagként tartalmazott legyen). Miután már áttettük Java nyelvre, tegyük be egy Java Servletbe és a böngészőből GET-es kéréssel (például a böngésző címsorából) kapja meg azt a mintát, amelynek kiszámolja az LZW binfáját!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

12.3. "Gagyi"

Az ismert formális2 tesztkérdéstípusra adj a szokásosnál (miszerint x, t az egyik esetben az objektum által hordozott érték, a másikban meg az objektum referenciája) "mélyebb" választ, írj Java példaprogramot mely egyszer végtelen ciklus, más x, t értékekkel meg nem! A példát építsd a JDK Integer.java forrására3, hogy a 128-nál inkluzív objektum példányokat poolozza!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:https://github.com/Drcsonka/Prog2/blob/master/gagyi.java

A lábjegyzetben talált segédlet alapján jobban megértve a feladatot és kipróbálva a próbafeladatokat a '-129' használatával mindkettő változónál végtelen ciklusba torkollunk. Miközben a '-128' használatával nincs végtelen ciklus A feladat megoldásához a fentebb említett, JDK Integer.java forrását kell megvizsgálnunk! A '-128' még az előző forrásban talált intervallumon belül található, így ugyan abból a poolból kapnak majd Integer és mivel ugyan az az értékük így ugyanazt az objektumot kapják, ezért a címük is meg fog eggyezni, így nem teljesül a feltétel és nem kerül végtelen ciklusba. A '-129'-es példánál viszont, más a helyzet mivel a '-129' már másik intervallumbanvan, így a különböző Integer objektum jön létre, más címekkel és így a feltétel teljesülése miatt, végtelen ciklusunk lesz...

12.4. Yoda

Írjunk olyan Java programot, ami java.lang.NullPointerEx-el leáll, ha nem követjük a Yoda conditions-t! https://en.wikipedia.org/wiki/Yoda_conditions

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog2/blob/master/yoda.java

A Yoda condition nevét a Starwars karakterről kapta, aki a mondat második felét mondta először és utánna az elsőt, ezzel felcserélve a kettőt. A Yoda condition lényege a programozásban, hogy egy ekvivalenciánál a megszokottól eltérően a konstanst nem a jobb oldalon helyezkedik el, hanem a bal oldalon. Ezt legfőkébb Stringeknél szokták alkalmaazni. Szóval nem az objektumunkat hasonlítjuk össze a stringgel, hanem a stringet az objektumunkkal. A módszer előnye, hogy elkerüljük a NullPointerExceptions-t, de a hátránya azonban az, hogy a kód olvasása nehezebb lesz mivel ilyenkor jobbról balra olvassuk a feltételeket.

12.5. Kódolás from scratch

Induljunk ki ebből a tudományos közleményből: http://crd-legacy.lbl.gov/~dhbailey/dhbpapers/bbpalg.pdf és csak ezt tanulmányozva írjuk meg Java nyelven a BBP algoritmus megvalósítását! Ha megakadsz, de csak végső esetben: https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/javat-tanitokjavat/apbs02.html#pi_jegyei (mert ha csak lemásolod, akkor pont az a fejlesztői élmény marad ki, melyet szeretném, ha átélnél).

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Az algoritmus segítégével a Pi számjegyeit nem csak egy tizedestől kezdve, hanem egy tetszőleges kezdőponttól is ki tudjuk számolni, így az előtte lévő számjegyeket nemkell kiszámítanunk. A konstruktorunknak van egy paramétere ami a 'd' lesz. Ezt követően létrehozzuk a változókat. Kezdetben a d16pi-t aminek kezdőértéke a 0.0d-vel lesz, ezzel jelölve, hogy double értékű lesz. Az S1,S4,S5,S6-al számoljuk az értékét. A kiszámított értékből kivonjuk a lefelé kerekített értékét a d16Pi-nek ezzel elérve, hogy 0 és 1 közé essen d16Pi értéke. Majd létrehozunk egy while ciklust, ami addig meg fog dolgozni még a d16Pi értéke 0 nem lesz, majd lekerekítjük és eltároljuk ezt a jegybe. Ha a jegy 10-nél kisebb nem kell vele semmit csinálnunk. De mivel a 16-os számrendszerben a 9-nél nagyobb számok már betűkként szerepelnek (A-F) így ha 9-nél nagyobb, akkor a visszaadott értéket a hexajegyekből választjuk. Ezt úgy valósítjuk meg, hogy ha például 12-őt kapunk akkor abból kivonva 10-et kapjuk a 2-őt és 2-es indexű elemet a tömbben használjuk.

Helló, Liskov!

13.1. Liskov helyettesítés sértése

Írjunk olyan OO, leforduló Java és C++ kódcsipetet, amely megsérti a Liskov elvet! Mutassunk rá a megoldásra: jobb OO tervezés. https://arato.inf.unideb.hu/batfai.norbert/UDPROG/deprecated/Prog2_1.pdf (93-99 fólia) (számos példa szerepel az elv megsértésére az UDPROG repóban, lásd pl. source/binom/Batfai-Barki/madarak/)

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog2/blob/master/liskovsert.cpp

Az elv lényege hogy minden alap osztály legyen helyettesíthető az leszármazott osztályával. Vagyis ha az alap osztály nem valt ki semmit akkor a leszármazott osztály se valtson ki, vagyis a program működése nem változik. Aza feladatunk, hogy csináljunk egy olyan programot ami ezt az elvet sérti. A kódunkat nézve, van egy Madar osztályunk, ami tartalmazza a "repules()" funkciót. Ezen kívül létrehozunk két alosztályt ezek lesznek a Madar leszármazott osztályai. Mindketttő osztály (sas és pingvin) örökölni fogja a "repules()"-t funkciot. A program szintaktikailag helyes ezzel nincs is baj, de viszont logikailag nem helyes, mert a sas tud repülni, de a pingvin már nem. És így megsértjük a Liskov elvet ami a feladatunk volt. Ezt a hibat úgy tudnánk kiküszöbölni, hogy a "Madar" osztályon belül létrehoznank egy "repulomadarak" osztalyt és ez kapna majd meg a "repules()" funkciot. Igy különbséget tudnánk tenni repülő és nem repülő madarak között.

13.2. Szülő-gyerek

Írjunk Szülő-gyerek Java és C++ osztálydefiníciót, amelyben demonstrálni tudjuk, hogy az ősön keresztül csak az ős üzenetei küldhetőek! https://arato.inf.unideb.hu/batfai.norbert/UDPROG/deprecated/Prog2_1.pdf (98. fólia)

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog2/blob/master/szulogyermek.java https://github.com/Drcsonl

A feladatunk ebben a programban az lenne, hogy egy szülő-gyermek példát mutassunk be, hasonlóan az előző feladatunkhoz. A programunk rendelkezik egy "teglalap" nevű osztállyal amely rendelkezik egy

"meret" nevu funkcioval ami két értéket fog tartalmazni, ami a Szélesség és a Magasság lesz. A "teglalap" osztályunk rendelkezni fog egy "negyzet" nevű alosztállyal. Ez az alosztály rendelkezni fog a "terület" nevű függvénnyel. A programunk ott fog elbukni, hogy a futásnál a "terület" függvényt a téglalapra akarjuk meghívni, de mivel a téglalap osztály nem rendelkezik a "terület" függvénnyel, így hibába fut és nem fog tudni lefutni.

13.3. Anti OO

A BBP algoritmussal4 a Pi hexadecimális kifejtésének a 0. pozíciótól számított 106, 107, 108 darab jegyét határozzuk meg C, C++, Java és C# nyelveken és vessük össze a futási időket! https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartatanitok-javat/apas03.html#id561066

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://github.com/Drcsonka/Prog2/blob/master/antioo.java https://github.com/Drcsonka/blob/master/antioo.java https://github.com/Drcsonka/blob/master/antioo.java https://gi

Ehhez a feladathoz a mar megcsinalt, BPP algoritmust fogjuk hasznalni, csak most a feladatunk az lesz, hogy a PI-nek kell a 10⁶ 10⁷ 10⁸ darab jegyet kiszamolnunk és megkell néznünk, hogy melyik nyelvben milyen gyorsan tudja ezt a feladatot megoldani és kiszamolni (Ezek a nyelvek a "C, C++, Java, C#"). Ahhoz, hogy ezeket a futási időket megkapjuk a terminálban, az kódunkba a d értékét kell implementalnunk. Ha a 10⁶ jegyét szeretnénk meghatározni, akkor a "for" ciklusban a d-t 1000000-re kell beállítanunk.

13.4. Hello, Android!

Élesszük fel az SMNIST for Humans projektet! https://gitlab.com/nbatfai/smnist/tree/master/forHumans/SMNIST Apró módosításokat eszközölj benne, pl. színvilág.

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

13.5. Ciklomatikus komplexitás

Számoljuk ki valamelyik programunk függvényeinek ciklomatikus komplexitását! Lásd a fogalom tekintetében a https://arato.inf.unideb.hu/batfai.norbert/UDPROG/deprecated/Prog2_2.pdf (77-79 fóliát)!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Helló, Mandelbrot!

14.1. Reverse engineering UML osztálydiagram

UML osztálydiagram rajzolása az első védési C++ programhoz. Az osztálydiagramot a forrásokból generáljuk (pl. Argo UML, Umbrello, Eclipse UML) Mutassunk rá a kompozíció és aggregáció kapcsolatára a forráskódban és a diagramon, lásd még: https://youtu.be/Td_nlERIEOs. https://arato.inf.unideb.hu/batfai.norbert/UE (28-32 fólia)

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Az UML (Unified Modelling Language) egy szabványosított modellező nyelv. Az UML egy gyakorlati, objektumoritentált modellező megoldás. Főleg arra használjuk, hogy olyan diagrammokat készítésünk, amik egy rendszer tervezésétábrázolják jobban látható módon, szoftverekről és programkódokról is. Az UML osztálydiagrammunk elkészítéséhez a Visual Paradigm programot fogjuk használni. A programkódunkat automatikusan URl osztálydiagramma tudjuk változtatni a Tools/Code/Instant Reverse-re kattintva. Ezután felugrik egy ablak majd meg kell adjuk a forráskód nyelvét, és az elérési útvonalát, majd kiválasztjuk az osztályokat.

14.2. Forward engineering UML osztálydiagram

UML-ben tervezzünk osztályokat és generáljunk belőle forrást!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Az előző feladatohoz hasonlóan az UML osztálydiagrammokkal kell foglalkoznunk, és itt is a Visual Paradigm programot fogjuk használni. Itt viszont most az fog változni,előzőhöz képest, hogy megfordítjuk a menetet, és most az UML diagrammból fogunk kódot csinálni. Létrehozunk egy uj classt. Itt tudunk majd forrást generalni ezt legegyszerűbben az előzőhöz hasonlóan a Code Generation Wizard-al tudjuk itt ki kell valasztanunk a helyet, hogy hova mentsen és azt, hogy milyen nyelven akarjuk a kódot Ha C++-t választottunk 2 fajlt fogunk kapni egy headert(.h) es egy forrás (.cpp)fajlt .

14.3. Egy esettan

A BME-s C++ tankönyv 14. fejezetét (427-444 elmélet, 445-469 az esettan) dolgozzuk fel!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

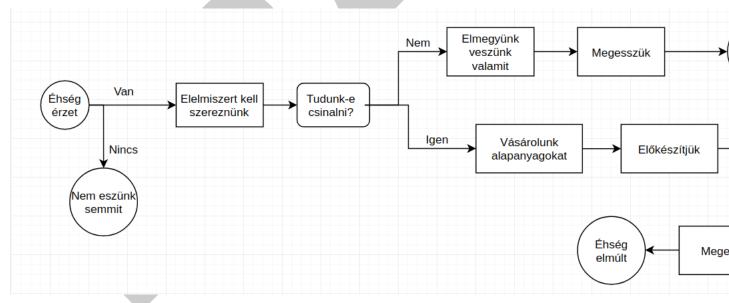
14.4. BPMN

Rajzoljunk le egy tevékenységet BPMN-ben! https://arato.inf.unideb.hu/batfai.norbert/UDPROG/deprecated/Prog (34-47 fólia)

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

A BPMN vagyis "Business Process Model and Notation" ami egy álltalában üzleti folyamatok és modellek ábrázolására használt grafiukus ábrázolás. Az én általam csinált ilyen ábra, az éhséggel fog foglalkozni. Először is jön, hogy éhesek vagyunk, ha nem teljesül nem történik semmi, ha viszont igen akkor továbblépünk, arra, hogy valami élelmiszert kell szereznünk, erre van több megoldásunk is, vagy elmenni valamilyen ételt felszolgáló helyre vagy bevárásrolni alapanyagokat. Ha azt választjuk, hogy elmegyunk enni, akkor megvesszük, elfogyasztjuk és már meg is vagyunk. Ha viszont van betudunk vásárolni is, akkor bevásárolunk, előkészítjük az ételt, majd megesszük. Ez után az éhségünk is el fog múlni.

Ezt a ábrát a draw.io segítségével készítettem, amivel nagyon egyszerű hasonló diagramot csinálni.

14.5. TeX UML

Valamilyen TeX-es csomag felhasználásával készíts szép diagramokat az OOCWC projektről (pl. use case és class diagramokat).

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Helló, Chomsky!

15.1. Encoding

Fordítsuk le és futtassuk a Javat tanítok könyv MandelbrotHalmazNagyító.java forrását úgy, hogy a fájl nevekben és a forrásokban is meghagyjuk az ékezetes betűket! https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/javattanitok-javat/adatok.html

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

A java előnye, hogy itt nincs azzal problemánk a magyar betűket nem tudná feldolgozni, mivel nagyon sok karakterkészlet hasznátará képes beleértve a nekünk szükséges ISO-8859-est. Ezzel a programmal már foglalkoztunk Prog1-en, így már ismerjük, de problémánk a mandelbrot lefuttatásával lesz mivel ez is magyar karatktereket tartalmaz, de ezt könnyen ki tudjuk küszöbölni a "--encoding" kapcsóló használatával, ami azt fogja eredmenyézni, hogy mi tudjuk megszabni, hogy milyen karakterkészletet használjon a program.

15.2. OOCWC lexer

Izzítsuk be az OOCWC-t és vázoljuk a https://github.com/nbatfai/robocaremulator/blob/master/justine/rcemu/src/lexert és kapcsolását a programunk OO struktúrájába!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Prog1-en már foglalkoztunk Lexerrel, röviden a lexer feladat, hogy szöveget elemezzen, és a programok készítése előre megadott szabályok alapján. Ebben a feladatban egy carlex-errel fogunk dolgozni. A feladat részeket itt "%" jelekkel válasszuk el. Az első részben megadjuk a definíciókat és a konstansokat, mint peldaul útvonal, pozíció, gangsterek. Az itt kapott pozició értékekkel fogjuk meghatározni a kocsink koordinátáit. A következő feladatrészben majd a lexernek irunk, szavakat amiket itt elfog fogadni. Majd meghívjuk a CarLexer file-t.

15.3. Paszigráfia Rapszódia OpenGL full screen vizualizáció

Lásd vis_prel_para.pdf! Apró módosításokat eszközölj benne, pl. színvilág, textúrázás, a szintek jobb elkülönítése, kézreállóbb irányítás.

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Arról, hogy mi is ez a Pasziográfia Rapszódia, a vis_prel_para doksiban olvashatunk részletesebben. Röviden összegezve pedig az esport mesterségesen kialakított nyelve, mivel a humunkulusz és a mesterséges humunkulsz között próbál meg kapcsolatot/kommunikációt kialakítani. Ez egy harmadlagos fejlesztendő nyelv pontosan, amely az esport játékba van beágyazva. A feladatban pedig konkrétan a vizualizációval tudunk szórakozni. Visszatérve a humunkuluszra pedig, ezt Neumann nevéhez köthetjük, és ennek a létrejöttéhez szükséges a központi idegrendszer, valamint a donaldi külső memória, illetve az ezekből kiinduló elméleti háttér. Ez az egész elmélet lényegében a komplexitás méréséről szól, tehát az idegrendszer és a külső memória, vagy akár a humunkulusz és a mesterséges humunkulusz komplexitását is össze tudja hasonlítani, és ami fontos neki, az az, hogy a humunkulusz által létrehozott mesterséges humunkulusz összehasonlítható legyen, vagy akár a mesterséges meghaladja a létrehozót is. Nos ez lett volna az elméleti háttér röviden. Ha pedig ki szeretnénk próbálni, akkor először telepítenünk kell az opengl-t, és a további szükséget csomagokat. A fordítás futtatás a forrásban már szintén megtalálható, utóbbihoz még 6 darab képre van szükségünk, másra már nem. És valami ilyesmi eredményt kapunk ekkor.

15.4. Paszigráfia Rapszódia LuaLaTeX vizualizáció

Lásd vis_prel_para.pdf! Apró módosításokat eszközölj benne, pl. színvilág, még erősebb 3D-s hatás.

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

15.5. Perceptron osztály

Dolgozzuk be egy külön projektbe a projekt Perceptron osztályát! Lásd https://youtu.be/XpBnR31BRJY Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Ebben a feladatban is a mandelbrot programunkat fogjuk használni mivel közel összeköttetésben van a két program. Egy kétdimenziós képet fogunk legenerálni, aminek PNG formátuma lesz. A program futása előtt le kell töltenünk plusz tartozékokat, mint például a libpng-t, igy müködni fog a kép generálás. Majd futtatjuk a programot, és legeneráluk a képünket. A kapott kepünket fogjuk később felhasználni. A perceptron osztály headerjeben alkalmunk adódik megadni a rétegek, és neuronok számát is. Az előbb generáált képet most beimportáljuk, és a piros részeket a legoflalt tárba másoljuk be, majd új képet állítunk elő aminek a magassága és a szélessége megfog felelni az előző képhez, és az innen visszakapott értéket kék értékként fogjuk hasaználni.

Helló, Stroustrup!

16.1. JDK osztályok

Írjunk olyan Boost C++ programot (indulj ki például a fénykardból) amely kilistázza a JDK összes osztályát (miután kicsomagoltuk az src.zip állományt, arra ráengedve)!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Ebbem a feladatban az lesz a dolgunk, hogy a boost segítségével írnunk kell egy olyan C++ programot amely kiírja minden java-s fájlt a könyvárban. A boost használatához nagy segítség volt a weboldalan található tutorial. Nem fogunk jelen esetben egy teljesen új programot írni, hanem fel fogjuk használni a fénykard-ot, és ezt fogjuk kedvünkre módosítani. A programunk elején, azt nézzük meg helyesen van-e az argumentum megadva, mivel a keresni kivánt mappát így adjuk meg, szóval ha hiányzik vagy nem megfelelően van megadvan akkor hibát adunk vissza. Ha mappát talál, és a többi argumentum is megfelel, akkor továbblép a program és a "readacts" metódus fog müködésbe lépni, ami azt fogja csinálni, hogy megnézni a mappa argumentumot ("boost::filesystem::path") . A mappában való válogatástt már a "!ext.compare (boost::filesystem::extension (path)))" fogja, megnézni, hogy .java kiterjesztésű-e a fájl, és ha igen akkor félrerakjuk. Majd mikor végzett a programunk az elemzés részével, kiíratjuk a félrerakott fájlneveket.

16.2. Másoló-mozgató szemantika

Kódcsipeteken (copy és move ctor és assign) keresztül vesd össze a C++11 másoló és a mozgató szemantikáját, a mozgató konstruktort alapozd a mozgató értékadásra!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Hasonló feladattal már foglalkoztunk régebben. Ott egy egyszerűbb verziót használtunk ami csak sekély másolásra képes, de mivel nekünk ez most nem lesz elég így mélymásolásra lesz szükségünk. Ez a mélymásolás igazából megkettőzi az eredeti binfankat, ami előtt le kell foglalnunk a memória területet. Akkor lenne sekély másolás ha nem megkettőznénk hanem csak megosztaná a két objetkum egymás között az adatokat. A másolásunknál, nem csak egy egyszerű másolás megy végre, hanem egy mozgatás mivel, az

eredeti helyünk ki fog ürülni, és az új helyre fog minden adat mozogni. Ez például úgy fog működni, hogy itt nem csak egy jobbérték referenciát adunk vissza a move függvénnyel hanem egy új fa gyökerét és ennek a gyerekei a régi egyes nullás gyermekei lesznek, és a régi gyerekek egy nullpointerre fognak mutatni.

16.3. Hibásan implementált RSA törése

Készítsünk betű gyakoriság alapú törést egy hibásan implementált RSA kódoló: https://arato.inf.unideb.hu/batfai.i (71-73 fólia) által készített titkos szövegen.

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

16.4. Változó argumentumszámú ctor

Készítsünk olyan példát, amely egy képet tesz az alábbi projekt Perceptron osztályának bemenetére és a Perceptron ne egy értéket, hanem egy ugyanakkora méretű "képet" adjon vissza. (Lásd még a 4 hét/Perceptron osztály feladatot is.)

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Ehhez a feladathoz is a mandelbrot programunkat fogjuk segitsegul hasznalni, es ezzel fogunk dolgozni, mar prog 1-ben is és a múltheti feladatban is perceptronnal foglalkoztunk. A mostani feladatban viszont az lesz a különbségünk, hogy a perceptronunk nem csak egy értéket számolunk vel hanem egy képet szeretnénk kapni, visszatérési értéknek. A képünk magasság*szélesség mennyiségű értékből fog állni. De ezek az értékek is ugyan úgy mint a régebbi feladatban a [0,1] intervallumból kapnka. Az operátorfüggvényünkben nem csak egy értéket ad vissza hanem egy tombot, vagy akar vektort is igy, ha tömbről beszélünk double*-ot kell használnunk.

52 / 72

17. fejezet

Helló, Godel!

17.1. Gengszterek

Gengszterek rendezése lambdával a Robotautó Világbajnokságban https://youtu.be/DL6iQwPx1Yw (8:05-től)

Megoldás forrása:

A Robotautó Világbajnokság célja a forgalomirányítási algoritmusok kutatása és a self driving cars vagyis a "robotautók" elterjedésének vizsgálata. A C++11-ben megjelenő "lambda" kifejezések által egy vagy többsoros névtelen függvényeket definiálhatunk a kódunkban. Általános alakja:

```
[](int x, int y) { return x + y; }
```

Az elején a szögletes zárójelpár azt jelzi, hogy egy "lambda" kifejezés következni. A sima zárójel függvényhívást fog jelenteni.

```
std::sort ( gangsters.begin(), gangsters.end(), [this, cop] ( 
    Gangster x, Gangster y )
{
    return dst ( cop, x.to ) < dst ( cop, y.to );
} );</pre>
```

A sort függvényt fogjuk használni ebben a példában, aminek van 2 és 3 paraméteres változata is, ebben az esetben a 3 paraméterest fogjuk használni mégpedig az első paraméter lesz a "gangsters.begin()" a második a "gangsters.end()", ami az első gangster elemének az indexet és az utolsóját fogja megadni. A "sort" függvényünk 3. tagja a "cop"-al kezdődik és a másik 2 értékünk két gangster oszályú objektum ami alapján megnézzük a "cop"-tól való távolságukat és növekvő sorrendbe rendezzük ezeket.

17.2. C++11 Custom Allocator

https://prezi.com/jvvbytkwgsxj/high-level-programming-languages-2-c11-allocators/ a CustomAlloc-os példa, lásd C forrást az UDPROG repóban!

Megoldás forrása:

```
#include <stddef.h>
            #include <cxxabi.h>
            #include <iostream>
            #include <vector>
template<typename T>
class CustomAlloc
{
public:
    CustomAlloc() {}
    CustomAlloc(const CustomAlloc&) {}
    ~CustomAlloc() {}
    using pointer = T*;
    using value_type = T;
    using const_pointer = const T*;
    using size_type = size_t;
    using reference = T&;
    using const_reference = const T&;
    using difference_type = ptrdiff_t;
    pointer allocate( size_type n) {
        int s;
        char* p = abi::__cxa_demangle( typeid (T).name(), 0, 0, &s);
        std::cout << "Allocating "</pre>
                  << n << " objects of "
                  << n*sizeof (T)
                  << " bytes. "
                  << typeid (T).name() << "=" << p
                  << std::endl;
        delete p;
        return reinterpret_cast<T*>(new char[n*sizeof(T)]);
    void deallocate (pointer p, size_type n) {
        delete[] reinterpret_cast<char *>(p);
        std::cout << "Deallocating "</pre>
                  << n << " objects of "
                  << n*sizeof (T)
                  << " bytes. "
                  << typeid (T).name() << "=" << p
```

Egy objektum példányosításakor a memóriában lefoglalódik az ahhoz szükséges terület, C++-ban a "new" operátor használjuk ami meghívja az alapértelmezett allokátort. Ez teljesen megfelel a normális használatra de ha bele szeretnénk szolni a folyamatban és a memóriakezelésben akkor saját allokátort kell készítenünk ezt a "CustomAlloc" oszállyal fogjuk megvalósítani.

```
CustomAlloc() {}
```

Ezután a "using"-ot fogjuk használni ezzel nevet adva például a pointernek ami itt a "T*" lesz, vagy például a "size_typenak" "size_t"

```
using pointer = T*;
using size_type = size_t;
```

```
pointer allocate( size_type n) {
int s;
```

Az "allocate" funkciónk egy pointert fog vissza adni aminek a paramétere "size_type" lesz ami majd a szükséges memóriaterületet fogja lefoglalni.

A 'p' változónkban tároljuk el a "__cxa_demangle" funkción belül a "typeid(T).name()" által visszafejtett típus típusazonosítóját. Majd kiíratjuk hogy hány objetumnak foglaltunk helyet és ezt hány bájton tettük meg. Ezután töröljük a "p"-t és visszatérünk a "T*" által mutatott lefoglalt területre.

A dellocate-at szabadítjuk majd fel a lefoglalt memóriaterületeket.

Végül létrehozunk egy vektort aminek megadjuk a "CustomAlloc" és "push_back()" el teszünk bele egy keveset.

```
csonka@csonka-Lenovo-Legion-Y530-15ICH:~/Desktop/ora/git/Prog2$ g++ alloc.cpp -o alloc
csonka@csonka-Lenovo-Legion-Y530-15ICH:~/Desktop/ora/git/Prog2$ ./alloc
Allocating 1 objects of 4 bytes. i=int
Allocating 2 objects of 8 bytes. i=int
Deallocating 1 objects of 4 bytes. i=int
Deallocating 2 objects of 8 bytes. i=int
Deallocating 2 objects of 8 bytes. i=int
Deallocating 2 objects of 8 bytes. i=ox560e75cd62a0
Allocating 8 objects of 32 bytes. i=int
Deallocating 4 objects of 16 bytes. i=ox560e75cd5e70
Deallocating 8 objects of 32 bytes. i=ox560e75cd62c0
csonka@csonka-Lenovo-Legion-Y530-15ICH:~/Desktop/ora/git/Prog2$
```

17.3. STL map érték szerinti rendezése

Például: https://github.com/nbatfai/future/blob/master/cs/F9F2/fenykard.cpp#L180

A feladatunk az hogy ne a kulcs alapján rendezzünk a "map"-ot hanem az érték mező szerint. Először is létrehozunk egy "pair" vektort ebbe átrakjuk az eddigi adatainkat. Majd ebben a vektorban fogjuk csak rendezni az elemeket lambda kifejezés segítségével csökkenő sorrendbe, betöltjük az ordered vektorba, és visszaadjuk az "ordered" vektort.

17.4. Alternatív Tabella rendezése

Mutassuk be a https://progpater.blog.hu/2011/03/11/alternativ_tabella a programban a java.lang Interface Comparable szerepét!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

17.5. Prolog családfa

Ágyazd be a Prolog családfa programot C++ vagy Java programba! Lásd para_prog_guide.pdf!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

17.6. GIMP Scheme hack

Ha az előző félévben nem dolgoztad fel a témát (például a mandalás vagy a króm szöveges dobozosat) akkor itt az alkalom!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

Helló,!

18.1. FUTURE tevékenység editor

Javítsunk valamit a ActivityEditor.java JavaFX programon! https://github.com/nbatfai/future/tree/master/cs/F6 Itt láthatjuk működésben az alapot: https://www.twitch.tv/videos/222879467

A programmal való ismerkedés közben az első bug amivel találtkoztam az az volt, hogy amikor új Altevékenységet hozunk létre nemtudunk mégegyet létrehozni mivel már 1 "Új altevékenység" nevú mappa létezik és 2 ugyan olyan nevű mappa nem létezhet. Erre azt találtam ki, hogy ha az újonnan létrehozott altevékenységek után szúrok egy sorszámot akkor ugymond a végtelenségig lehetne létrehozni altevékenységeket. Ezt úgy oldottam meg, hogy létrehoztam egy új változót ami ebben az esetben a "sorszam" és az új altevékenység után szurtam, minden egyes beszúrás után növelve az értékét.

```
int sorszam = 1;
    while (true) {
        java.io.File f = new java.io.File(
                file.getPath() + System.getProperty("file. ←
                   separator") + "Új altevékenység" + sorszam);
        if (f.mkdir()) {
            javafx.scene.control.TreeItem<java.io.File> newAct
             = new FileTreeItem(f, new javafx.scene.image. ←
                ImageView(actIcon));
            getTreeItem().getChildren().add(newAct);
            break;
        } else {
            sorszam++;
            System.err.println("Cannot create " + f.getPath());
    }
});
```

```
private int a = 1;
public TextFieldTreeCell(javafx.scene.control.TextArea propsEdit) {
    this.propsEdit = propsEdit;
    javafx.scene.control.MenuItem subaMenuItem = new javafx.scene. ←
       control.MenuItem("Új altevékenység");//"New subactivity");
    addMenu.getItems().add(subaMenuItem);
    subaMenuItem.setOnAction((javafx.event.ActionEvent evt) -> {
        java.io.File file = getTreeItem().getValue();
        java.io.File f = new java.io.File(file.getPath() + System. ←
           getProperty("file.separator") + "Új altevékenység");
        if (f.mkdir()) {
              javafx.scene.control.TreeItem<java.io.File> newAct
                   = new FileTreeItem(f, new javafx.scene.image. ←
                      ImageView(actIcon));
           getTreeItem().getChildren().add(newAct);
        } else {
             javafx.scene.control.TreeItem<java.io.File> newAct
                   = new FileTreeItem(f = new java.io.File(file. ←
                      getPath() + System.getProperty("file. ←
                      separator") + "Új altevékenység"+" "+ a), new ←
                       javafx.scene.image.ImageView(actIcon));
           getTreeItem().getChildren().add(newAct);
           a++;
   });
```

18.2. OOCWC Boost ASIO hálózatkezelése

Mutassunk rá a scanf szerepére és használatára! https://github.com/nbatfai/robocar- emulator/blob/master/justine/rcemu/src/carlexer.ll

A "scanf()" funkció egy bemeneti folyamot figyeli és keres benne meghatározott formátumokat. A feladatban a "sscanf()"-et használjuk ami stringeből fog beolvasni. A program elején megadjuk, hogy miket keresünk majd és ezeknek a jelentését:

```
INIT "<init"
INITG "<init guided"
WS [ \t] *
WORD [^-:\n \t()]{2,}
INT [0123456789]+
FLOAT [-.0123456789]+</pre>
```

```
ROUTE "<route"

CAR "<car"

POS "<pos"

GANGSTERS "<gangsters"

STAT "<stat"

DISP "<disp>"
```

A scanf függvény képes bejövő stringek beolvasására, és ezek eltárolására a megadott változókba. Visszatérési értéke a sikeresen beolvasott változók száma.

Mint itt látjuk a "yytext"-et scanneljuk, és előtte hogy miket keresünk benne.

18.3. BrainB

Mutassuk be a Qt slot-signal mechanizmust ebben a projektben: https://github.com/nbatfai/esport-talent-search

Ezzel a feladattal már foglalkoztunk korábban, a lényege, hogy van egy karakterünk (Samu) akit az egér segítségével követnünk kell de folyamatosan jelennek meg "New Entity"-k amik nehezítik Samu megtalálását és követését ezzel a feladatunkat is majd az alapján hogy mennyire vagyunk pontosak 10 perc alatt a program majd csinál belőle egy statisztikát.

A most feladatunk az, hogy mutassuk be a Slot-signalt Qt-ban. A slot-signal mechanizmus úgy működik, hogy objektumokat kapcsol össze. Először is a kapcsolni tervezett részt emit-eljük például így:

```
}
emit endAndStats ( endTime );
}
```

Így, majd megtudjuk máshol hívni/összekapcsolni. Ha valamivel össze akarjuk kapcsolni, akkor szükségünk lesz egy "connect"-re amik így fognak kinézni a feladatunkba:

```
connect ( brainBThread, SIGNAL ( heroesChanged ( QImage, int, int ) ),
```

```
this, SLOT ( updateHeroes ( QImage, int, int ) ) );
connect ( brainBThread, SIGNAL ( endAndStats ( int ) ),
this, SLOT ( endAndStats ( int ) ) );
```

Látjuk is hogy az "endAndStat" ott szerepel amit az előbb emiteltünk. Mivel azt az objektumot egy hozzá hasonlóval fogjuk összekapcsolni így amikor a connect-eltet meghívjuk a SLOT-ba rakott objektum is le fog futni, például maradva a "endAndStat"-os példánál

```
connect ( brainBThread, SIGNAL ( endAndStats ( int ) ),
this, SLOT ( endAndStats ( int ) ) );
```

Mint itt látjuk a brainBThread-ből vesszük az "endAndStats"-ot és amikor ezt meghívjuk a BrainBwin-ben lévő "endAndStats"-unk is le fog vele futni.

```
void BrainBWin::endAndStats ( const int &t )
{
    qDebug() << "\n\n";
    qDebug() << "Thank you for using " + appName;
    qDebug() << "The result can be found in the directory " + \( \to \)
    statDir;
    qDebug() << "\n\n\n";

    save ( t );
    close();
}</pre>
```

Helló, Lauda!

19.1. Port scan

Mutassunk rá ebben a port szkennelő forrásban a kivételkezelés szerepére! https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalortanitok-javat/ch01.html#id527287

Megoldás forrása:

```
}
}
```

A programunk egy "for" ciklussal fog kezdődni ami 0-1023-ig fog menni. Majd benne van egy "try-catch" hibakezelési funkció, ami úgy fog számunkra működni "hogy a "try" részben megírt kód megpróbál lefutni és ha hibába fut, a "catch"-ünk elkapja es a benne lévő kód fog lefutni (általában egy hibaüzenet). Jelen esetben a "try"-ban a "for" ciklus jelenlegi tagjához egy új "socket"-et hoz létre ami két gép közötti kommunikációs végpont és ezt nézi, hogy sikerül-e és ha igen melyik "port"-ra.

```
Q
      csonka@csonka-Lenovo-Legion-Y530-15ICH: ~/Desktop/ora/git/Pr...
1001 nem figyeli
1002 nem figyeli
1003 nem figyeli
1004 nem figyeli
1005 nem figyeli
1006 nem
         figyeli
1007 nem
         figyeli
1008 nem
1009 nem
1010 nem
1011 nem
1012 nem figyeli
1013 nem
1014 nem
1015 nem
1017 nem
1018 nem figyeli
1019 nem figyeli
1020 nem figyeli
1021 nem figyeli
1022 nem figyeli
1023 nem figyeli
 sonka@csonka-Lenovo-Legion-Y530-15ICH:~/Desktop/ora/git/Prog2$
```

19.2. AOP

Szőj bele egy átszövő vonatkozást az első védési programod Java átiratába! (Sztenderd védési feladat volt korábban.)

Megoldás forrása:

AOP-al lehetőségünk lesz külső fájlból viselkedést adni a programunkhoz erre azért lesz szükségünk mert a feladatunk az, hogy két fajta kiíratást "összeszőjünk" vagyis például az eredeti inorder kiíratás mellé preorderben is kiírjuk. Ehhez szükségünk lesz a "kiir" függvényre, amit egy "pointcut"-ba helyezzük. Ezek a "pointcut"-ok tartalmazzák a join pontokat, amik lehetnek konstruktor hívás vagy függvényhívás. Majd van még az "advice" ami a join pontok meghívása előtti és utáni történéseket lehet adni. A call-al majd meghívjuk a kiir függvényt ami majd már join-oltunk a AspectJ-s kóddal, ezután az "after" függvénnyel megjelenítjük a "kiir" vagyis az eredeti inordert és a hozzácsatolt preordert is.

```
package binfa;
import java.io.FileNotFoundException;
import java.io.IOException;
public aspect order
  int melyseg = 0;
  public pointcut travel (LZWBinFa.Csomopont elem, java.io.PrintWriter os)
    : call(public void LZWBinFa.kiir(LZWBinFa.Csomopont, java.io. ←
       PrintWriter)) && args(elem,os);
  after(LZWBinFa.Csomopont elem, java.io.PrintWriter os) throws IOException \leftarrow
      : travel(elem, os)
  {
    java.io.PrintWriter kiPre = new java.io.PrintWriter(
        new java.io.BufferedWriter(new java.io.FileWriter("preorder.txt"))) \leftarrow
    melyseg = 0;
    preorder(elem, kiPre);
    kiPre.close();
  }
  public void preorder(LZWBinFa.Csomopont elem, java.io.PrintWriter p)
  {
    if (elem != null)
      ++melyseg;
      for (int i = 0; i < melyseg; ++i)
        p.print("---");
      p.print(elem.getBetu());
      p.print("(");
      p.print(melyseg - 1);
      p.println(")");
      preorder(elem.egyesGyermek(), p);
      preorder(elem.nullasGyermek(), p);
      --melyseg;
    }
 }
```

19.3. Android Játék

Írjunk egy egyszerű Androidos "játékot"! Építkezzünk például a 2. hét "Helló, Android!" feladatára! Megoldás videó:

Megoldás forrása:

19.4. Junit teszt

A https://progpater.blog.hu/2011/03/05/labormeres_otthon_avagy_hogyan_dolgozok_fel_egy_pedat poszt kézzel számított mélységét és szórását dolgozd be egy Junit tesztbe (sztenderd védési feladat volt korábban).

Megoldás forrása:

A Junit egy olyan keretrendszer, ameny java program tesztelésére szolgál. A binfa program által számolt átlag,mélység és helyessége a célunk. A "0111100100100100111" inputot nézzük meg, hogy a kézzel számolt értékek mennyire közelít a program által számoltal.

```
import static org.junit.jupiter.api.Assertions.*;
import org.junit.jupiter.api.Test;

class BinfaTest
{
    BinfaTest binfa= new BinfaTest();
    String testInput= "0111100100100100111";
    @Test
    void test() {
        for(int i=0;i<testInput.length();i++)
        {
            binfa.addItem(testInput.charAt(i));
        }

    assertEquals(2.75, binfa.getAtlag(),0.01);
    assertEquals(4, binfa.getMelyseg(),0.001);
    assertEquals(0.957427, binfa.getSzoras(),0.00001);
}</pre>
```

Ennek a teszt elvégzéséhez, egy új "Binfatest" osztályt hozunk létre, amiben létrehozunk egy új fa objektumot, aminek megadjuk az előbb beszélt inputot. A "test()" metódusban létrehozzuk a fát, majd egy "for()" ciklussal végigfutunk az input karakterein, és ezeket a fába teszi. Ezután az "assertEquals" metódussal

ellenőrizzük a programunkat. Az első paramétere az általunk megaadott számolási értékek lesznek, a második a gép által számolt érték, a hamradik pedig a megengedett eltérés mértéke. Ha a két érték ezen az eltérési értéken belül vannak akkor jól működik a programunk.

19.5. OSCI

Készíts egyszerű C++/OpenGL-es megjelenítőt, amiben egy kocsit irányítasz az úton.

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Helló, Calvin!

20.1. MNIST

Az alap feladat megoldása, +saját kézzel rajzolt képet is ismerjen fel,

https://progpater.blog.hu/2016/11/13/hello_samu_a_tensorflow-bol Háttérként ezt vetítsük le:

https://prezi.com/0u8ncvvoabcr/no-programming-programming/

```
from __future__ import absolute_import
from __future__ import division
from __future__ import print_function
import argparse
# Import data
from tensorflow.examples.tutorials.mnist import input_data
import tensorflow as tf
old_v = tf.logging.get_verbosity()
tf.logging.set_verbosity(tf.logging.ERROR)
import matplotlib.pyplot
FLAGS = None
def main(_):
   mnist = input_data.read_data_sets(FLAGS.data_dir, one_hot=True)
    # Create the model
    x = tf.placeholder(tf.float32, [None, 784])
   W = tf.Variable(tf.zeros([784, 10]))
   b = tf.Variable(tf.zeros([10]))
    y = tf.matmul(x, W) + b
```

Az mnist adatbázist fogjuk használni a gép betanítására. Először is definiáljuk a függvényt ami segítségével beolvassuk majd a képet. Az "MNIST" adatbázis meghívása után inicializáljuk a Tensorflow könyvtárat. "X" egy placeholder lesz aminek alapból nincs meghatározva az értéke, majd egy tenzor fogja beleküldeni az értékeket, hogy kapjon egy 784 pixeles képet A "W" a súly a "b" pedig a bias lesz. A bias arra kell hogy az adatok a legjobban passzoljanak. Az "y" egy "tf.matmul()" függvény ami összeszorozza az x-et és a W majd hozzáadja a b-t.

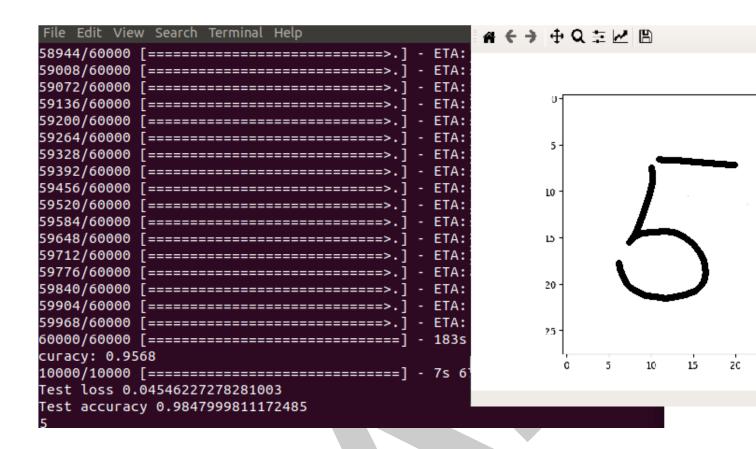
A "cross_entropy" függvény az eredeti és a becsült közötti különbséget fogja megadni. A tanulás lépésekben fog történni. Ehhez a "GradientDescentOptimizer" nevű függvényt használjuk. Egy kezdeti értéket fog frissíteni addig, ameddig a "cost" függvény nem éri el a minimumot.

Az alábbi programrészben elindítjuk a folyamatot, az adatot feldaraboljuk. Az adat pontosságát kiíratjuk a standard kimenetre.

```
# Test trained model
print("-- A halozat tesztelese")
correct_prediction = tf.equal(tf.argmax(y, 1), tf.argmax(y_, 1))
```

```
accuracy = tf.reduce_mean(tf.cast(correct_prediction, tf.float32))
print("-- Pontossag: ", sess.run(accuracy, feed_dict={x: mnist.test. ←
images,
                                                    y_: mnist.test. ←
                                                      labels}))
print("----")
print("-- A MNIST 42. tesztkepenek felismerese, mutatom a szamot, a ←-
   tovabblepeshez csukd be az ablakat")
img = mnist.test.images[42]
image = img
matplotlib.pyplot.imshow(image.reshape(28, 28), cmap=matplotlib.pyplot. ↔
  cm \leftarrow -
   .binary)
matplotlib.pyplot.savefig("4.png")
matplotlib.pyplot.show()
classification = sess.run(tf.argmax(y, 1), feed_dict={x: [image]})
print("-- Ezt a halozat ennek ismeri fel: ", classification[0])
print("----")
print("-- A MNIST 11. tesztkepenek felismerese, mutatom a szamot, a ←-
   tovabblepeshez csukd be az ablakat")
img = mnist.test.images[11]
image = img
matplotlib.pyplot.imshow(image.reshape(28,28), cmap=matplotlib.pyplot. ↔
  cm. \leftarrow -
   binary)
matplotlib.pyplot.savefig("8.png")
matplotlib.pyplot.show()
classification = sess.run(tf.argmax(y, 1), feed_dict={x: [image]})
print("-- Ezt a halozat ennek ismeri fel: ", classification[0])
print("----")
if __name__ == '__main__':
   parser = argparse.ArgumentParser()
   parser.add_argument('--data_dir', type=str, default='/tmp/ \leftrightarrow
      tensorflow/ \leftarrow-
       mnist/input_data',
                      help='Directory for storing input data')
   FLAGS = parser.parse_args()
   tf.app.run()
```

Kézzel rajzolt 5-ös felismerése:

20.2. CIFAR-10

Az alap feladat megoldása, +saját fotót is ismerjen fel, https://progpater.blog.hu/2016/12/10/hello_samu_a_cifar-10_tf_tutorial_peldabol

A programunk hasonlítani fog az előző feladatunkhoz, mivel itt is felismerés lesz a lényeg csak itt nem számokat, hanem tárgyakat és élőlényeket fogunk felismerni. Már színeket is fogunk használni RGB kód segítségével és 32x32 pixeles felbontású képeket is fel tudunk majd ismerni jobb esetben... Mivel hasonlít a MNIST-es feladatunkhoz így ugyan úgy be kell majd tanítanunk

```
(train_X, train_Y), (test_X, test_Y) = cifar10.load_data()
```

Mivel itt már a képek színesek lesznek így nem lesz elég 1 colour-chanel hanem 3-ra lesz szükség az RGB miatt. Az 1 colour-chanel a grayscale volt a MNIST-be a 3 RGB-ben a Red, Green, Blue lesz. Ezt így fogja majd eltárolni:

```
train_X = train_X.reshape(-1,32,32,3)
test_X = test_X.reshape(-1, 32,32, 3)
```

Ez a 10 dolog, az amit az adatbázisunk alapjáraton tartalmaz

```
cifar_classes = ['airplane', 'automobile', 'bird', 'cat', 'deer', 'dog ←
    ', 'frog', 'horse', 'ship', 'truck']
```

Ebből én egy repülőt próbáltam felismertetni:

```
File Edit View Search Terminal Help
48960/50000 [===============::.]
                             - ETA: 14
                                                  Figure 1
49024/50000 [======
                                    ★ ← → + Q = ∠ B
49088/50000 [======
49216/50000 [=====================>.] - ETA: 10
0.4
49344/50000
                              ETA:
- ETA:
- ETA:
                                          5 -
49536/50000 [=======
49600/50000
                              ETA:
                                         10 -
49664/50000
49728/50000 [=====================>.] - ETA: 3s
49792/50000 [=====
                                         15
49856/50000
                              ETA:
20 -
50000/50000 [=================== ] - 682s 14
curacy: 0.9568
                                         25 -
10000/10000 [=================== ] - 36s 4ms
Test loss 0.04546227278281003
                                         30 -
Test accuracy 0.9847999811172485
airplane
                                                10
                                                    15
```

IV. rész Irodalomjegyzék

20.3. Általános

[MARX] Marx, György, Gyorsuló idő, Typotex, 2005.

20.4. C

[KERNIGHANRITCHIE] Kernighan, Brian W. és Ritchie, Dennis M., A C programozási nyelv, Bp., Műszaki, 1993.

20.5. C++

[BMECPP] Benedek, Zoltán és Levendovszky, Tihamér, *Szoftverfejlesztés C++ nyelven*, Bp., Szak Kiadó, 2013.

20.6. Lisp

[METAMATH] Chaitin, Gregory, *META MATH! The Quest for Omega*, http://arxiv.org/PS_cache/math/pdf/0404/0404335v7.pdf , 2004.

Köszönet illeti a NEMESPOR, https://groups.google.com/forum/#!forum/nemespor, az UDPROG tanulószoba, https://www.facebook.com/groups/udprog, a DEAC-Hackers előszoba, https://www.facebook.com/groups/DEACHackers (illetve egyéb alkalmi szerveződésű szakmai csoportok) tagjait inspiráló érdeklődésükért és hasznos észrevételeikért.

Ezen túl kiemelt köszönet illeti az említett UDPROG közösséget, mely a Debreceni Egyetem reguláris programozás oktatása tartalmi szervezését támogatja. Sok példa eleve ebben a közösségben született, vagy itt került említésre és adott esetekben szerepet kapott, mint oktatási példa.